

ఆంధ్ర ప్రదేశ్

3084-60

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

VOL. 2.

నంపుటము. ౨

జెన్నపట్టణము 1915 సం॥ ఏప్రిల్ నెల 20 వ తేది మంగళవారము

రాక్షస నామ సంవత్సర అధిక వైశాఖ మాస శుద్ధ షష్ఠి ౬

No. 17

సంచిక ౧౨

అద్భుతమైన ధరలు

కొద్దిరోజులవరకు మాత్రమే

వేసవికాలమునకు తగిన ప్రతిష్ఠమైన ఇంగ్లీషు ట్రైకోట్ మద్రాసులో నైపుణ్యముగా తయారైన షర్టులు 1 వ రకం వెల 1-కి రు 1-0-0. 2 వ రకం 1-కి రు 0-14-0. 3 వ రకం 1-కి రు 0-12-0. బవియనులు 1 వ రకం 1-కి రు 0-6-0. 2 వ రకం 1-కి రు 0-5-0. 3 వ రకం 1-కి రు 0-4-0. 4 వ రకం 1-కి రు 0-3-6. ఒకపర్యాయము 3 కి తక్కువ

అంపబడవు.

నె 200 రు నెప్ర్యాక్ కలము బంగారుపాళిలో రు 1-8-0
నె 210 రు నెప్ర్యాక్ కలము " 3-4-0
బ్లాక్ బర్డ్ పాంట్స్ కలము బంగారు పాళిలో 3-4-0
సీ. కాక్ పాంట్స్ కలము 2-8-0

అనేకయితర పాక్ లెక్ కలములు సరసముగా దొరకును.
మద్రాసు స్టోర్సు సప్లయింగ్ ఏజెంసీ
15 బ్రాడ్వే మద్రాసు.

గృహనిర్మాణములో అనవసరమైన

ప్రయత్నము తగ్గి నుంపుడు.

శ్రేకుమానులు.

గృహము నిర్మించుటలో ముఖ్యమైన ఖర్చుకలపయే. అట్టి కలపకొనుటయందు కొంచెము జాగరూకతగా నుండిన చాలలాభము కలదు. వేయేల, మానదగ్గ గృహమునకు కావలసిన రంగునూ శ్రేకు కలప చిన్న కిటికీలనుంచి దూలములువరకు పనికివచ్చు అన్ని రకములు; కమ్మలు, వాసములు, బల్లలు, దూలములు, పెద్దమానులు, చవుకగా దొరకును.

ఆర్. య్. ఆర్. బటన్సు.

స్టీలుమార్కు పలకలు. రిఫరబద్ధము మొదలుగాగల వన్ని మరియితర మార్కుకల వయున్న మద్రాసు ధరలకంటె తక్కువ. బెజవాడ, తెనాలి, బందరు గుంటూరు, బాపట్ల తాలూకాలు నిజాము రాజ్యములో కొన్ని తాలూకానున్న మద్రాసుకంటె కాకినాడ, సామీప్రయ్య; రయిలుచర్చీలు తక్కువ. కావలసినవారు యిట్లు వ్రాయుడు.

ఆచంట ను బౌబ్బెరాయుడుగారు.

కంట్లాక్టర్సు, కల్పవర్తము, కాకినాడ.

సుపీరియరు లీవరుజ్యూయలువాచ్.

గొలుసుతో సహా ధర రు 3-0-0. పోస్టేజీ 0-5 0.

దీనికి 5 సంవత్సరముల గ్యారంటీ గలదు.

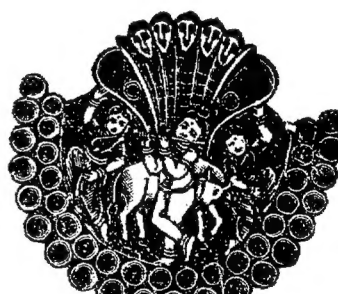
ఈగడియారము దయలుమీద మా కంపెనీ పేరు ఎజ్జిరిసిరాగో ముద్రింపబడి యుండును. ఇది చూచుటకందమై తలభీగమును, డబ్బు పూఫ్ అను గ్లాసు దోమునుగలిగి మొదలుపనులకు దగి యుండును. పెట్రెమాత లోభాగమున గ్యారంటీ చీటి అతికించియుండును. సీమనుండి మాకై తయారుచేయబడి వచ్చినది. కాన నెవరియొద్దనుజేక్కరు. ఒత్తికొక్కరున తీయుదురను తలంపుతో తక్కువ వెలనుంచి మి. కచాల కాలము పనిచేయునట్టి, శ్వస్తి ధరగల గడియార మిదియొకటియేయని యనుభవంబున దెలియును. ఇది కలక నేక గడియారములు ఖర్చయి యొగ్గతాపత్రముల నంది యున్నవి. ఒకటి తెప్పించి చూడుడు.

సుపీరియర్ వాచ్ కంపెనీ,

పోస్టుబాక్సు నెం 167, మద్రాసు.

22-వ స్ట్రే గల (సవరము) బంగారు.

(ఇందుకు పూచీకడగలము)

గెజల్ నాగర

1 1/2 సవరము యెత్తు

వెల రు. 30-8-0.

మతియొనివిధములకు బంగారునగలు, కెండినగలు, రాళ్లు చెక్కిననగలు, మున్నగునవి ఈకింద షోర్కొన్న వర్తకులందఱ దొరకును. శోశవారికి క్యాటలాగులు ఉచితముగ పంపబడును.

సదరజ్ ఇండియా జావలెరి మ్యూనుఫాక్చరీసు కంపెనీ,

487, టంక సాలపిడి, సామాకాదు శేట, మదరాసు

The Southern India Jewellery Manufacturing Co.,

437, Sowcarpet, Madra

కావలెను

ఆంధ్రచేతము నందలి సత్తితాలూకా గ్రామమునందును ఆంధ్ర టేమున ఏదెట్లుగానివారి దరఖాస్తు

కావ ౨. - పత్రికా కార్య

పత్రికాధికారి.

క.

కడివ.

యుద్ధ చరిత్రము

సంవత్సరాదిసంచిక! సంవత్సరాదిసంచిక!

ఆంధ్రపత్రికయొక్క ఆరవసంవత్సరాదిసంచిక సిద్ధమగుచున్నది. ఆసంచికయందు విద్యావంతులైన యాంధ్రమహాజనులచే వ్రాయబడిన నిర్బంధ సైన్యసేవ, ప్రాచీనతీచి, దేశ చరిత్ర, నవలలు, సంగీతము, సంస్కరణము, హీనజాత్యుద్ధరణము, యోగనిద్ర, ధీరాధాన, మహమ్మదు, ఈశ్వరమీమాంస, రణగీతములు మొదలగు వివిధములైన వ్యాసములును, ఆంధ్ర మహాజనుల చిత్రపటములును పూర్వమువలె ప్రచురింపబడుచుండుటయొక్కాని నిపుడు లోకము నంతయును కలవరపరచుచున్న మహాసంగ్రామచరిత్రము సయిత మిమ్మీందివిషయములలో ముద్రింపబడుచున్నది:-

1. జర్నలి, ప్రాస్తు, రుష్యా, ఇంగ్లాడు, ఇస్పియా, తుర్కీ మొదలగు రాజ్యముల చరిత్రములు పటములు; 2 యుద్ధమునకు ప్రత్యక్షకారిణములు పరోక్షకారిణములు; 3 యుద్ధ వ్యూహములు, వాటిపటములు; 4 భిన్న రాజ్యముల సైన్యబలము, నౌకాబలము, విమానబలము వాటిపటములు; 5 దుర్గగుల్మ నిర్మాణము వాటిపటములు; 6 నానారాజ్యముల సైన్యముల ఫిరంగుల పటములు; 7 రాజుల సేనాధ్యక్షుల మంత్రుల నౌకాధ్యక్షుల పటములు; 8 యుద్ధప్రదేశముల యుద్ధసామగ్రిల పటములు; 9 యుద్ధమునకు సంబంధించిన వివిధవిషయములను దెలుపు 400 పటములు దీనియందు బ్రచురింపబడి యాంధ్రప్రచురణములందఱువూర్గు ముగ నుండగలదు. పెద్దయోక్త్యతియందు 300 పుటలకు మించియుండును. రుష్యా సంగ త్వర పంచాంగము రంగులపటములు క్రిశేషమైన లోకమాన్య గోపాలకృష్ణ రంగులపటమును చేర్చబడియున్నది. ఇంత వ్యయముచేసి ముద్రింపబడినను,

ఆంధ్రదినపత్రిక సంవత్సర చందాదారులకు	వెల	0
" అర్ధసంవత్సర "	"	0
ఆంధ్రవారపత్రిక సంవత్సర దినపత్రిక కిమాసముల చందాదారులకు	"	1
ఇతరులకు	"	2

పోస్టుఖర్చులు వేరుగ వసూలుచేయబడును.

యుద్ధచరిత్రసంచికను బడయగోరువా రిప్పటినుండియును (చందాదారులును దరఖాస్తులను బంపుకొనుట యుచితము. ఆలస్యమైన యాశాభంగము కల దిన వారపత్రిక చందాదారులకు తగినన్ని ప్రతులుమాత్రము ముద్రింపబడు ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము, తంబు శెట్టిపిడి, మద్రాసు.

శ్రీమంతులగు గంధిదంపతులు.

సముద్రయాన మొనర్చుటయున్న నేనుచేసి ప్రమాణము. మోహనరావు కఠినచంద్రు గంధి గారిని అంటుంటుంటే "నేను చిన్న పుడు నాకంబావలని స్మరించుటయందు ముచ్చటబడుచుంటిని. నేను విద్యాభ్యాసమునకు పాశ్చాత్యదేశముల కేగనున్న తరిని మొదట నాశిల్పివారి కం గీతక రం పక యెట్టు కే ల కం గీకరించినది. ఆపాశ్చత్యదేశమున కేగినవారిని నీతి విరహితులై ప్రవర్తించుచున్న యామె వినియుంటుంటే నాకొరకామె చాల భయపడుచుండెను. కాన నన్నొకజయన స్నానములవారి కడకు కొనిపోయి నాచేత పారాయి త్రొగననియు మాంసములినన నియు శ్రీపాంగత్యము చేయననియు మూడుప్రమాణము లామె చేయించినది. నేనచట స్వేద్యముగాము. వీణవాయిండుమున్నగు నానిని నేర్చుకొంటిని. ఆకర్షణ లేకున్న నాకు నాగకత పూర్వక బుగదని నేను తలచితిని నామిత్రులు నన్నెన్నివిధములనో నానియమములను మానుటకు ప్రోత్సహించిరి. ఆకస్మికముగ నాకట్టి యవకాశములు కలిగించుచుండిరి. నానో చొప్పుచుండిరి. నాత్తి చేయించిన ప్రమాణములే నాకు నానిని తిరస్కరించు సంకల్పమునోబలమును కలిగించెను. నేను ప్రమాణముచేసితిని చెప్పగా నామిత్రుని కాగ్రహమునచ్చింది. ఒక మొదల ఇట్టివాడవు నీచిటికేలచ్చి తిని నీవు నాసోదరుడవై నవో నిన్నిట భిక్షులవ్రోసియుండు నని నామిత్రుడనెను. భోజనవిషయము నుతని కధికారము కలిగించినది. ఒకవిండునకు నన్ను భోజనమునకు పిలిచిరి. నాటి భోజనమునా ముండుమిదమామయి నేను పొనకునడిగితిని నామిత్రునికి యాగ్రహ కాగమైనది. నీచిటికే మండగదని యతడనెను. నేను వెంటనే తేచివచ్చితిని.

దివ్యజ్ఞానబోధనలన భగవద్గీతావతాన క్రికలుగుట కాభారోహమున నేనుచేరిని. ప్రాచీన మూలముల న్నేహితులు మొదలగు మతవర్గులు ఆదేశమునుండినది. జరిగిన కొలదిని నామిత్రులగు నామిత్రుల మును తెలియజేసెను సంతాపము నాకధికమైతి. నీవుకై ప్రవృత్తిమునల యంగీకరింపని నా క్తరు ఓర్పుకొనగారడిగిరి. నేను మొదట నామత విషయమును చారుగ చదివినగాని శ్రీకృష్ణ మతవిషయమును చదువగోరని నేను ప్రత్యుత్తరమిచ్చితిని. అందునకామె నాకు చెప్పుతేగోయెను నాని అవకాశము చిక్కినపుడెల్లరు చక్రతమ నాకు బోధించుచు నేయుండెను. అని ఆయననడిగిరి. గంధి గారికి దివ్యజ్ఞాన సమాజములలోగూడ పరిచయము కలిగినది. ఆయన ప్లావట్టియ మృగాని చూచిరి. గ్రంథములను చదివెరి. వారి మండిరము న కేగిరి. గాని దావలన మతవిషయమున సభిగము లాభమేమియును కలుగ లేదు. దివ్యజ్ఞాన సమాజములగు సద్గురు సోదరులు గంధి గారితో కలసి భగవద్గీతను చదువగోరిరి. ఆయన యంగీకరించెను. ఆయనకు సంస్కృత భాషాపరిచయ మున్నను గీతాభాష మామూలు సుగమమైనట్లు మొదటకనబడలేదు. తిత్కారణమున దానియందు నీకు తెలియించినది. తనజాతన కత్వంతి నియతమ మగు గానము క్రిష్ణార్పణే పాడబడిన గానము. విదేశములలో మతాంతరుల ఎదురు దానిని చదువుట వలన దానియందు గౌరవముగ మైనది. తనసో ప్రేమ తాను చిరకాలమునకు ప్రమాణములతో నామిత్రులను యమాల్యములని మరల బడయుగలిగిన సంకల్ప మాయనకు కలిగెను. "గీతవాక్య భవనమును చిలత్తుచాక్యతిని చూడగలిగినది. నేనే ప్రకాశము కొరకు వెదకుచుంటిని" అనియే నాకు చివరకు లభించినట్లు నేను గ్రహించితిని" గంధి గారు నుడిగిరి. నీచిటికే ఆయన జీవితమున గొప్పమార్పుచే కూరినది.

నక్షి

వైట్టోరియా
వరకు మాత్రమే పోవ
వలెనని ఆయనకు
పట్టుబడుటవలన
గంధి గారు మొద
కుగయొక ప్రాణ
నంది

గుట్టుపుబడిమీద ప్రయాణముచేయుగ భారతీయత్వము మరల నాయనకు భాధకముగుటకు కారణమైంది. పారసు బర్సులండి బండికదులుటకు సిద్ధముగానుండెను. గంధి గారికాచోట నానీ నులైరి. హాలండు దేశీయుడగు గార్డు చుట్టకాల్చుకొన దలచి గంధి గారి నచటనుండితేచి తనకాల్లకడ కూర్చుండుమని యా బ్లాపించెను. "నేనుటల కూర్చుండ"నని గంధి గారనిరి. అత్రుడా గార్డుక గుడ్డుగుడ్డను "గంధి గారు కటాంజనములను చట్టు కొని క్రిందబడకుండ నాపుకొను చుండగ నాగార్డు మరియొక గుడ్డుగుడ్డి ఆయనను క్రింద బడ ద్రోసెను. ఇంతలో బండిలోని వారందరును "పోని ముక్త పోనిముక్త ఆనిమరి నచటనే కూర్చుండనిమ్మని" గార్డు నవనయింప సాగిరి. "పోని ముందు మకాములో నీపాటులున్నవిలే" అని బెదిరించుచు నాగార్డుతటితో వదలెను. కాని మరల నేమియు జరుగలేదు.

యధ్యము

1889-న సంవత్సరమున అక్టోబరు నెలలో యధ్యము తిట్టించినది. యధ్యమువలన నీరాజ్యముల కపాయముకలిగిన చో భారతీయులందరును పారిపోయెదరని బోయరులు తలంచు చుండిరి. నీభారతీయులు భ్రష్టత్వమువారి కెట్టిప్రేరేపనను చేయ సిద్ధముగానున్నారని తెలుప నాకు నిరాకరించిరి. గంధి గారు కాసుసభ్యులగు ఆర్ తేమ్మనగారితో ముప్పట్టిరి. "మీకు యధ్యమని నేమో తెలియదు. మిమ్ములను చేర్చుకొనటవలన మీరుమాకు సహాయముచేయవలసివచ్చునుగాక మేమేమియు లను కాపాడకలసియుండునని" ఆయన వ్యవస్థానెగతాచేసిరి "పోనిండు మేము నేరములు చేయుచున్నామే నే దృష్టాంతములలో చేయుతగము" అని గంధి గారనిరి. "తగదు. దానికి తూడనేర్చుం డవలెనని తేమ్మనగారు నుడిగిరి. గంధి గారంతటితో నాయ కొనక మిత్తులగుట ప్రకారంతో చెప్పగ "మంచిదే మీరంటు చున్నామిది బోయరుల గౌరవమునకుపాత్రులయ్యెదరని ఆయన చెప్పెను. మరల దీరతనమువారికి వ్రాయబడెనుగాని మరల వారు తిరస్కరించిరి. కాని యధ్యమతీవ్రమైన కొలదని జనుల సహాయనశ్వక మతిచేయించినది.

దక్షిణాఫ్రికాలో సంయోగ భారతీయులు

యధ్యధరంగమున భారతీయులు చేసిన సేవ పరిగణింపబడి నది. గౌరవింపబడినది. ఆసందర్భమున ప్రాణములర్పించిన భార తీయుల గౌరవాధ్యము బోహద్దుబద్ధ ప్రాంతమునగంధీరముగు స్వగణవిష్ణుముఖ ప్రతిష్ఠింపవలయుచుండాలను నేసికొనికట్టించిరి గాని యాసద్భావమాదేయిల మూసములయందు చాలకాల ము నిలువబడలేదు. మరలవారు భారతీయులను భాంధిపసాగిరి.

పరమేశాంతము.

గంధి గారు వేలిమిద్రవను చేయుటకంగీకరించిన కాసన మును సవరింతునని స్ఫుల్టుగానుడిగిరి. అందులకంగీకరించి గంధి గారు వేలిమిద్రవనేయసిద్ధపడిరి. అదిచూచియొక పరామ గంధి గారుమాట తిరిగిపోయి బోయరులపక్షమునకు తిరిగిరి తలచి గంధి గారిని బలమైనదెబ్బలుకొల్పెను. గంధి గారిమిత్రు లతనవైభవముగమును తెమ్మరి అతడుతప్పుచేయలేదు. అత డునేనతప్పుచేసిని తలచినన్ని క్షీంచినాడు. అంతకన్నత డుగ్రహింపలేకపోయెనని గంధి గారనిరి.

గృహవిరహము.

గంధి గారు ప్రజాసేవాపరాయణులైయుండిరి. గంధి గారిపుత్రునికి చాల జబ్బుగా నుండెను. గంధి గారికి తంతువచ్చినది. నాకుమారుని దెవమే కాపాడగలడు. నే నిప్పు డిచటనుండక విధిలేదని గంధి గారు పుత్ర ప్రేమను పాటింపక దేశసేవయే ప్రధానమని నిశ్చయించిరి.

మరణమునారి గంధి గారికి శిశువే యుడిన తరుణమున గంధి గారి భార్యకు ప్రాణాపాయ స్థితియొద్ద న్నడవ తంతివార్త చిదిగి. జూలై 20-న పోవచ్చునని వ్యాయాధిపతి నియమ భంగముక కంగీకరింపలేదు.

తన.
కాయ గూరల వర్తకునితో సాత్విక న నీశము చేయదలచితిని బోధగారనిరి.
"గంధి గారి నెరుగుదురా? ఆయన చెడ మేమందరమును సిద్ధమే" అనియూతడనెను. దగ్గో గంధి గారు చావునకు సిద్ధము గం దుండిరి. కొంద రాయనకు వ్యతిరేక లురు. వారి సంఖ్య తక్కువ. జన సంఘ గంధి గారిని "మధ్యాధికర్యమోగి" యని రని బోధగారు వ్రాసిరి.
వృణ విభూషితుని శాంతధ్వని దేశభక్తా వ్యభిమునిగ కనులార చూచు భాగ్యము

బడయు గలుగుటవలన చెన్న పురి పాఠశాల ధన్యులైరి. ఆదంప తుల వినయ విషమే నారి మాహాత్మ్యమును చేనోళ్ల చాటు చున్నది. మహాపులిట్టివారని మనము గ్రహింప గలుగుట కన కాశము కలిగించుచున్నది. ద్విజపుంగవులన వీలెయని మనకు గోచరించుచున్నది. నాయకాగ్రణితుగు గోఖలేగారి మరణ మువలన వనటమునిగియున్న దేశమాత యాద్రోహిక్షణము లీ పుత్రతత్వమువైతనే కరుణావృత్తమును వెదచల్లుచున్నది. ఆ యమ యాశీర్వాదబలంబునను సర్వేశ్వరుని నిష్ఠాతుక నాయ మాన కటాక్షము వలననుగూడ దేశోద్ధరణ మిమానసియునిచే నిర్వహింప బడుగాక.

మదరాసు అందు సదరక్ మహారాటా రైల్వేకంపెని లిమిటెడు.

ఇంగ్లాండులో ఇంకావ్వు లేటుకాబడినది.

మదరాసు ఏడమ్ముపార్కులోని క్రొత్త సెంట్రలు ఆఫీసులవర్గ, గుర్రపులాయమురు, మోటారు లాయమురు కట్టించుటకును, అసలుకట్టడమునకు అడుగుఅంతస్తున వేయవలసిన చట్టములను సప్లయి చేయుటకును, టెండర్లు పెట్టుకొనవచ్చును.

2. ప్లానులును, వివరణమును, కావలసిన సామానుల నిండుమించుగ తెలుపుముత్రమును తెలిసికొనుగోరువారు, ఆదంసుపార్కులోని గృహ నిర్మాణకోద్యోగిఆఫీసునందు చూడవచ్చును

3. టెండరు ఫారములు కావలసినచో ఈనెల 19వ తేదీ సోమవారము నాడు పగలు 10 గంటలు మొదలు 24 వ తేదీ శనివారము నాడు సాయంకాలము 4-30 వరకును మదరాసులో ఏడమ్ముపార్కులో నున్న క్రొత్త సెంట్రలు ఆఫీసులను కట్టించునుద్యోగి ఆఫీసునందు ప్రతిడినమును పగలు 10 గంటలు మొదలు సాయంకాలము 4-30 వరకును దొరుకును. ఒక్కొక్క ఫారము వెల రు 1-0-0.

అట్టి ఫారములమీద వ్రాయబడని టెండరులు అంగీకరింప బడవు. టెండరులను పంపువారు రు 50 లు ధరావతు కట్ట వలెను. అతని దరఖాస్తు అంగీకరింపబడినపు డతడు అగ్రిమెంటును వ్రాయ లేక పోయినచో నాధరావతు మరల నియ్యబడదు.

4. టెండరులు 26-వ తేదీ మధ్యాహ్నము 12 గంటలవరకును పుచ్చుకొనబడును. టెండరులను వర్గలోపెట్టి సీలుచేసి పైని స్పష్టముగ నదిచట్రము లను సప్లయిచేయుటకై నచో "టేకుచట్రములను సప్లెచేయుటకు టెండరు" అనియును లాయముల కొరకయినచో "గుర్రపులాయములకొరకును మోటారుబుడ్ల లాయముల కొరకును టెండరు" అనియును స్పష్టముగ కవరుపై న వ్రాయవలయును. విలాసము "ధిపుషంజనీరు మదరాసు అడుసదరను మరాటా రైల్వే రాయపురము, మదరాసు" అని కవరుపైని వ్రాయవలెను.

5. మిక్కిలి తక్కువసామ్యుగ కంగీకరించిన టెండరునుగాని మరియొక టెండరునుగాని స్వీకరించుటకు రైల్వేకంపెనివారు పూచీపడరు

6. ఇదివరకు కంపెనీవారికొరకు ఎన్నడును పనిచేయనట్టి క్రొత్తకంట్రాక్టులు టెండరులను పంపేయకల వారు టెండరులతోగూడ యోగ్యతా పత్రికలను తమ్ముకరిగిన పెద్దనుడమ్ములపేర్ల బాబితానుపంపవలెను.

స్థానిక వార్తలు

20-వ తేది మంగళవారము
మదరాసు కార్మికముల మిత్రులు సా. 5-15
20-వ తేది బుధవారము
నెయిట్ మోన్ యూజ్ ఫియన్ ట్రేడర్స్
లు, కార్మికముల ప్రవేశము సా. 10-15
శ్రీ గంధిదంపతులకు స్వాగతము, విక్టోరియా
పట్టుకొనుట సా. 1-0
20-వ తేది గురువారము
అంజుమాను, సాంకేతికసభ, లాల్ బేటలు సా. 10-30
23-వ తేది శుక్రవారము
చెన్నపురి యన్నదాన సమాజము; సాంకేతిక
సభ, పచ్చల పువ్వులు సా. 1-0
23-వ తేది శనివారము
లా డిన్నరు, మార్ వెలియన్ రా. 5-0
24-వ తేది సోమవారము
శ్రీ గంధిగారికి తోటవిందు, అడయాన సా. 1-0

కాల్యాణానంద్రి. నిన్న సభిజ్ఞాపి 3 మాత్రము;
అధిష్టానాన్ని 10 మాత్రము.
దీపముల వేళ. నేడు శ్రీ సాయంకాలము 10-15
గంటలకు దీపములు వెలిగింపవలయును.

తెల్లిగ్రామ నోటీసు. బస్సాగల పంపబడెడి తంత్రీ
వార్తలు మిక్కిలి యాలక్ష్యముగ చేరునని ప్రకటింపబడినది.

కాలక్షేపములు శ్రీమద్భక్తాను మొదలు టంక
సాలిధి నెం 24 రు గృహముందు రామాయణ కథాకాలక్షేప
ములు జరుగును.

హక్కుస్థైర్య సర్వము. - నచ్చెడివారములో వీరు
చెన్నపురికివచ్చి గౌరవకాలముగడపురుగు తెలియజేయుచున్నది.

జిన్నానాగ్ బ్యాంకువివోదము. - నేడు సా
యంకాలము 5-4 గంటలకు కర్నాటిక్ ఇన్ ఫెంట్రి బ్యాంకు
వారు గానవివోదము గావించెదరు.

బ్యాంకు వివోదము. - నేడు సాయంకాలము 10-30
గంటలకు హైదరాబాద్ ఎం. పి. జి. బ్యాంకువారు గాన
వివోదము గావించెదరు.

మదరాసు పార్లమెంటు. - మొన్న రజస్వల
వివాహాసనము విశ్రాంతిపడెను సమయమున శ్రీ గంధి
గారు మదరాసు పార్లమెంటు సందర్శింప విచ్చేసియుండిరి.

శ్రీ గంధిగారికి మణికొన్ని సన్మానములు. -
మదరాసు మహానగర సభవారు 23 వ తేదీనో 24 వ తేదీనో
వారికి స్వాగత మొసంగుదురు, 25 వ తేదీ సాయంకాలము
6 గంటలకు ఆదిత్యులు దొరసానిగారు వారికి తోటవిందు
గావించెదరు.

శాస్త్రవిచారసభ, నైలాపూరు. - పడమటిమా
డనీధి నె 65 రు కృష్ణవిలాస మందిరమున నేడు సాయంకా
లము భగవద్గీతలను గూర్చియు వచ్చెడి శనివారమునాడు
సాయంకాలము ఈశ్వరకృష్ణుని సాక్షి కారికలనుగూర్చియు
సంప్రదించబడును.

హైందవ దక్షిణాఫ్రికా సమావేశము. - శ్రీ
సాయంకాలము 1 గంటలకు విక్టోరియా పట్టుకొనుటలో
శ్రీ గంధిగారికి సన్మానప్రమును సమర్పించు నిమిత్త మొక
సార్వజనికసభ జరుగును. డాక్టరు సర్ ఎస్. ముద్రాజ్య
య్యగారు రంగారాధిపత్యము వహించెదరు.

శ్రీ గంధిగారికి విద్యార్థుల సన్మానము. -
కళాశాలా పాఠశాలా వివక్షతనుండి విద్యార్థులందఱు సుఖే,
శ్రీ గంధిగారి కొక సన్మానప్రమును నొసంగుటకు నిర్ణయించ
బడినది. విద్యార్థులందఱును మదరాసు టంక సాలిధి
486 రు స్వహుంతు నివసించు డి. లక్ష్మీదాసు గారిపేర తన
చందాను సత్వరముగ పంపుటకు ప్రార్థితులు.

చెన్నపురి యన్నదాన సమాజము. - ఈసమా
జముయొక్కయరవది నాల్గవ వర్ష వర్ధంత్యుత్సవము ఈ నెల28
వ తేదీ శుక్రవారము సాయంకాలము 6 గంటలకు పచ్చయప్ప
హాలులో నిర్వహింపబడును. గా. న్యాయమూర్తి టి. వి
శేషగిరయ్యగారు గాగ్రీసనాధిపత్యము వహించెదరు. యథా
ప్రకారమున్న దామును గూర్చియంగ్లేయాంధ్రద్రావిడ భాష
లలోనుపన్యాసము ఒసంగబడును.

ఒకరైల్వే ప్రమాదము. - కడవిని యాదివారము
తెల్లవారి దక్షిణహిందూదేశపు రైల్వేట్రెయిను ఎగ్జురు
నండి సముద్రతీరమునకు వచ్చుచుండగా మొట్టమొదటలో
రైలుకోడ్డును ట్రామువేయును కలియబడి ధమాసమున
సోకయావు బండికడ్డముపడిచిపోయెను. ట్రెయిను కూడ నినువ
దారినుండి తొలగిపోయెను. రైల్వేవారికామలు సత్వరముగ
పనిచేయుటవలన మృత్యువంటివి వెంటనే తీరెను.

సోల్జరుల దుష్ట ప్రవర్తనము. - కడవిని శని
వారమురాత్రి యంచుమించు 11 గంటలకు కొందఱుసోల్జరులు
తప్పుత్రాగి మూర్ మాక్రెట్టు నేటునొద్ద నొకమనిషి నెకతాళికి
భయపెట్టెగా నతడు విభ్రాంతుడై నిశ్చేష్టుడయ్యెను.
అతనితలమీద చచ్చి క్లగ్గియుపచారముజేసినవెళక కొన్ని
నిమిషములకుగాని యతనికి మరలస్వారకము రాకపోయెను.
నెంట్టుప్రేమనలోనికిపోవు నేటునొద్ద దంపతులెకలో పెరియ
మెట్టువైపు పోవుచుండగా, వారుకూడ నిశ్చే భయపెట్టబడి
వారు. ఇట్టికాశ్రమలికమీద జరుగవని మేయాహించెదము.
సాంగ్రామికాధికారులు జాగరూకులై యిట్టి దుష్కార్యములు
జరగకుండచేయవలెనని ఇండియన్ పేట్రీయట్ పత్రికలో
ప్రకటింపబడియున్నది.

బ్రాసానుండివచ్చిన తెల్లిగ్రాము.
శిష్య వీక్షియర్ 19: - బ్రాసాలో (బ్రిటీషు సేనలను
నడుపుచున్న సేనానాయకునివద్దనుండి హిందూదేశము సర్వసే
నాధిపతికి ఈక్రింది తెల్లిగ్రామువచ్చినది: - ఇచ్చటయంద
భూమిలోపనిచేయుచున్న మెడికల్ ఆఫీసరు, అసిస్టెంటు
సర్జెములు, మైబాలోపోరుచున్న సేన, ఇతర ఉద్యోగులు
నక్కగా పనిచేయుచున్నారని వాడుచున్నట్లు
వచ్చుచున్నది. వీరిపనికిముచ్చాసం తోపై రచి నాను
యధ్యములోవారుచాలా సంతోషము నుచూపినారు.
అరుకోజులనుండి రాత్రివిజృంభ వినుకువిరాములు తలదండపని
చేయుచున్నారు. వీరికర్ధాభివృద్ధి అందరు మెచ్చుకొనుచు
న్నారు. దెబ్బతిన్న వైద్యులలో మనవారుగాని, శత్రువైరి
కులుగాని 11 వందలకు వైగాకలరు. వీరిందరికి వైద్యోపచార
ముచేసి మనవైద్యకాశాసమునకు దగ్గర జరగల్గె అనుప్రతిజ్ఞిపి
కొనివెళ్ళిరి. వైద్యకాశావారు చాల ఘనముగా పనిచేసినారు.

డిల్లీ
డిల్లీలో అగ్నివిపత్తు
డిల్లీ వీక్షియర్ 18: - నేటి ఉదయము డిల్లీ నగరము
నందలి బజారులో హిందూదేశీయులసాములు 100 తగులబడి
పోయినవి. తగులబడి పోయిన సాములకు హిందూదేశీయులు ఎదురు
గాను వైరు బ్రేగ్గి ప్రేమను ముందుల వర్తకులగు డేవిస్ కం
పెనీకి మధ్యను ఉన్నది. బ్రేగ్గి ప్రేమనుకు, డేవిస్ కంపెనీకి
నష్టమేమియు కలుగలేదు. తగులబడినవానిలో కొన్ని మట్టుకు
భీమాచేసినవి కలవు.

బర్మా
రైలు సేవలో ఉద్వేగము.
రంగూను వీక్షియర్ 19: - మొన్న మొన్న తీవరభయబర్మా
రైల్వేలకు ఏజెంటుగ పనిచేసిన ఒక కథేయనగారు రైలుచే
బోర్డులో తన నూతన ఉద్యోగమును స్వీకరించుటకు రంగూను
నుండి నేడు బయలుదేరిరి.

బర్మాలోని ఒడవర్తకము.
రంగూను వీక్షియర్ 20: - బర్మాలోని ఒడవర్తకము డిల్లీంచి,
222:62 లక్షల రూపాయలు తగ్గించి. కడచిన 1914 వ సంవ
త్సరము మార్చి నెలలో ఒడవర్తకము 95807750 రూపా
యలువచ్చినవి. ఈసంవత్సరము మార్చికి 7,8046060 రూపాయల
వర్తకముమాత్రమే తగ్గినది. దిగుమతివర్తకమువలన 18420
లక్షలువచ్చినవి. కడచిన సంవత్సరము 18490 లక్షలువచ్చినవి.
ఇక ఎగుమతివాణిజ్యము కడచిన మార్చి కంటే ఈయేడు,
91 లక్షలు వృద్ధియైనది.

మహాత్మగంధిగారి సందర్శనము

చెన్నపురిలో "ఇండియన్ ఫ్రాంక్" పత్రికా కార్యాలయమున
మున: శ్రీశకుమారుల రెండవ అంశము (మొదటి) ల
విశాలములగు గదులను ఖాళీచేసి యాదంపతుల కొసం
ఆగదుల కొకప్రక్క వసారాయును మరియొకప్రక్క తి
యునుగలదు. విద్యార్థులును ప్రేక్షకులును గుంపులుగుంపులు
వచ్చుచున్నారు. గంధిగారు వారందరికిని స్వాగత మొసంగు
చుండిరి. ఒకభోవతిని ఎట్టుకొని ఒకవరులగు తెల్లనిబుడిచిన
యతన తొడుగుకొనిరి. దానికి బొటాలులున్నవిగాని ఆయన
పెట్టుకొనలేదు. ఆయనక్రిందనే ప్రాసెక్టరు (ప్రవ్యాసము)
వేసుకొని కూర్చుండిరి. ఆగదిలో సోఫాలు మర్చిలును జేయుడి
యుండెను. ఎక్స్క్రిప్టుకామల గాలిపీచుయండెను. గంధిగారికి
ప్రేమనువద్ద సమర్పింపబడిన కంఠహార మగదిలోనున్న గోఖలే
గారి ఛాయాపటమునకు వేయబడియుండెను.

ఆయన ఎదుట కొందరువిద్యార్థులు ప్రాసెక్టరువేసు
కొని కూర్చుండియుండిరి. తన వారువచ్చుచుండిరి. కొందరు
గంధిగారికి విశ్రాంతినిచ్చి (తలవంచి) కూర్చుండుచుండిరి. విన
తియునరించినవారి కలదరికి గంధిగారు నమస్కరించుచుండిరి.
కొందరు సాష్టాంగ మొసరించి విమృశించుచుండిరి. వారి నాయన
సంతసముతో నంగీకరించెడి. "నిమ్మపండ్లు నా కుపయోగకర
ములే గాని మీరందఱును వానిని వందలకొలది తెచ్చియిచ్చి
నచో నేను వాని సుపయోగింపబాలన, అవివర్ణిపోవునని"
అయనచెప్పెడి. ఆవిద్యార్థులలో నిర్దరాయనతో ప్రత్యేకముగ
ముచ్చటించగోరిరి. ఆయనవారిలో తిన్నవైకెట్లెను. ఆచట
వారు 2 నిమిషములుండి గంధిగారి భర్తృపత్ని గారు చదువు
కొనుచున్న గదివంక మరలిరి. గంధిగారుగూడ వారిని కలుసు
కొనిరి.

సాక్షివచన.
ఆవిద్యార్థులూ పతివ్రతాతిలకమునకు నమస్కరించి
వినయముతో నిలిచిరి. ఆయన తానుచదువుచున్న పత్రముల
నటవిడచిలేచి వారికోమచ్చటించెను. జగద్విఖ్యాతవదన
సాక్షివత్సల్లి ఆహా ఏమి యాసామ్యజేషము, వీరన క్రింద
కొన్ని పత్రికలును బల్ల చెంత కొన్ని పండ్లును
అమె చెంతనుండెను ఆ విద్యార్థులట నుండి వెళ్ళిరి. అమె
మరల గోడ వంకలిరిగి కూర్చుండి చదువుకొనుచుండెను.

"ఈ పట్టణమున సుప్రసిద్ధ న్యాయ వాదులలో నొక
రగు కే. శ్రీనివాసయ్యగారు అవర్తకు దర్శనమునకు వచ్చి"
రని తెలుపబడెను.

"దయచేయుడు" అని మహాత్ముడనెను. అయ్యం
గారువారు వచ్చి విద్యార్థులతో కలసి కూర్చుండిరి

కంజనములో నాభ్యుయ సంఘ కార్యదర్శియగు నొక
విద్యార్థి గంధిగారి నచటికివచ్చి యుపన్యసింప వలెననిగోరెను

"నేనుపన్యసింపను. ప్రయోజన విరహితముగ నేనుపన్య
సింపనంగీకరింపను నాయుపన్యాసమును విన కోరిక నాకులేదు"

"తాము విద్యా విషయమున గాని మత విషయమున
గాని యుపన్యసింపరాదా"

"విద్యా విషయమున నాభావము శ్రోతలకు వింతగా
దోచును. మత విషయమున నే నుపదేశింప దగిన వాడ ను
గాను. నే నింక నెంతయో యభ్యసింప వలసియున్నది"

"పోనిండు కంజనము పవిత్ర క్షేత్రము. ఆచటి
దేవాలయములు బహు ప్రాచీనులు మీరువానిని చూడ
దగును"

"నాకభ్యంతరమేమియునులేదు. ఎచితనుగారంగీకరిం
చినది. ఆయనయే నాకు మిత్రుడు. తత్వబోధకుడు, ప్రధాన
సంరక్షకుడు, నేనుపన్యసింపనంగీకరింపనుగాని విద్యార్థులతో
తిరుచు కలసి సంభాషించుటయే నాకోరికనాభావమును వారు
ను వారిభావములను నేనునాకర్షింపవలసియున్నది. అట్టిసంభా
షణలవలన నదివరకంతటి నమ్మలైయున్న ఆకాశములును వాం
ఛితము నేన్నియోజీవంతములు కాగలవు" విద్యార్థుల కాహ్వానము

మీకోక్కక సారి 50-80 మందికడగి రావచ్చును. అంతకున్న
హెచ్చునుంచి వచ్చినచోనేను విగ్రగనూటలాడవలసి యుం
డును. అట్లుమాటలాడుటవలన వానివలన కలంకవలసిన ఫలిత
ముకలుగదు ధారాశ్రమగను నిర్భయముగను మాటలాడుటయే
నాకుసమ్యుతము".

అట్టిసంభాషణలకు తగినవికాలభగవంతుడు నశేషిని
గారుఖాళీచేసియచ్చుట కంగీకరించిరి. ప్రతిదినమును 3-4 గంటల
చుట్ట గంధిగారు విద్యార్థులతో ముచ్చటించు
య్యన్నారు.

మచ్చుకు రెండుతీర్మానము లిస్తాడు. ఆంధ్రవిద్యార్థి
త్రొక్కాడటే యుండాలి. అన్నీకాళావల విద్యార్థుల వ్రాయాలి.
భువులకు తెలియపర్చాలి. అందరి విద్యార్థులకు ఆకర్షించు

నటుల చేతులతో. దానితోనే యాంధ్రవిద్యార్థి సభయొక్క జయభేరి మ్రోగుతుంది. విద్యార్థులకి సమయము ప్రారంభమైంది. దానిని గూర్చి నలుగురూ తేలు విశాఖపట్టణంలో యాలోచించుచుంటారు.

పుస్తక భాండాగారపథి అన్నిరారు. చాలా చిట్టల సాలపుత్రము పెద్దపత్తిపెట్టిన రీతిగా చిన్న పత్తిపెట్టె వీరిలాభంలేదు. మనము కుంగిపోతూ, పెద్దల సాహాయ్యము ప్రక్కనే యుండాలి. ఆ కూడడము నలుగురూ విశాఖపట్టణముగానే కూడండి. కార్యసంఘము స్థాపించండి. కాకమిమికు చెప్పాలి. ఎల్లానైన నలుగురు కూడా, పునాదిపన్నులి కట్టు నాటాలి. కార్యసంఘమునకైనను అధ్యక్షులుండాలి గదా? దిట్టమైనవారు యే? లేకపోతే సర్కారులపథి అవుతుంది. ఆంధ్రభాషా వాగ్దోహితీ శక్తిగల వారిని పట్టుకోండి. పూర్ణ భాష యీ నాలుగు కోణాలు మరచిపోండి. చెప్పవలసిందంతా యిదివరకే నాచెలికాల్లు చెప్పారు. మళ్ళా చెప్పలే పొడిచే పాట మోస్తూ అవుతుంది.

మళ్ళా పేర్లలో చూపండి నల్లరు కలుస్తామని తలపెట్టిన వారు వెనుకకు దీయకండి. సభనకచ్చేవా? పేర్ల పెట్టెట్టండి. ఈయేడు ముందర మేముచేస్తామని యేర్పాటు అనేవారు ముందరికందండి.

వెంకటాచార్య తలపెట్టారు మొదటలేదా గాయంది. నడిపించడముగూడ మీమీదే పడింది. జాతీయ కళాకాలవారు చాలా యుత్సాహముగా యున్నారు. అయితే సహాయము చేస్తారా? పాపము వారికళాకాలమే 8 తేదీ ముస్తారట. ముందుగా విశాఖపట్టణము వెళ్ళడానికి ప్రయత్నం. వారు రాక పోతేమి? మావల్ల బాపిరాజు సూర్యనారాయణ, చి. శి. ది. న్యా. నా. మూర్తి గారు యున్నారు. అంతావస్తారు. మీరు మాటాడండి మళ్ళా వారంపేర్లలో విశాఖపట్టణమునంచి సభను గూర్చి వ్రాయండి. అంతా మా రి గురువీధి యాధారపడి యున్నాను. మాస్టారు రాతన చేతకో దూరము ఎంతదో.

విశాఖపట్టణ అన్నయ్యలారా! వారొస్తే పెడమొగము పెట్టకండి. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ వ్యాసము చూడండి. విశాఖపట్టణానికి పేరుపెండి మా అబ్బాయిలను లేపండి. ఆంధ్రప్రదేశ్ యివ్వండి.

ఇంకా యీలాగేవుంది చాదస్తం. తేపు 10 వ తేదీ విశాఖపట్టణములో నాల్గోజులు ముచ్చటకొనినస్తాను అప్పటికే నా కుదురుతుందోలేదో తెలియదు.

అతిథాండము

II

సాటింపు.

ఈతైసభనుగూర్చి యీ నెల 6 వతేదీ ఆంధ్రప్రదేశ్ లో నా ఆంధ్రసోదరుడుచేసిన సాటింపులూని కడుసంతసించితిని. ఇదివరకీ విషయమునుగూర్చి వ్రాయబడిన వ్యాసములకంటె యీసాటింపు నిద్దరసోపుమన్న విద్యార్థుల ద్రుఢానందితేడసింది. ఈసాటింపు విషయకై విద్యార్థులు తమ ప్రక్కల నుండిలేగి వీధులలోనికి బయలుదేరిరి. ఆహా! ఈసాటింపు తేసిన మనయాంధ్రవిద్యార్థి సోదరునికి మనమెంతకృతజ్ఞులమయి యుండవలెను. అయినను యీసాటింపు విననివారు చాలమంది కలరు. కాన సాటిం పందరికి తెలియునట్టివిద్యార్థిచేయుగాత.

ఈసభ జయప్రదముగా జరుపుట కిద్దరు విశాఖపట్టణ విద్యార్థులు వాగ్దానములను చేసిరి. వారిపేర్లు మద్దవరపు బాప గాజుగారు, మద్దిపట్టాభిరాముగారు. వీరు బి. ఏ. యంటర్మీడియేటు విద్యార్థులు. ఈప్రతికాముఖుల విద్వంసి వారివాగ్దానములనెల్ల చెల్లించుకొనడని తేజుచున్నాడ. ఓవిశాఖపట్టణ విద్యార్థులారా! ఓబాపరాజుగారు! పట్టాభిరాముగారు! మీరొక్కరిన వాగ్దానముల మనకను. సమయమేలెంచుచున్నది. మీరీసంతకీర్తన మీసభ జయప్రదముగ జరిగెనదని పుట్టడాతో నున్నారము. మామనోభీష్మముల నెల్ల నిద్రింప తేనెదరు గాక! మీరీప్రభుత్వములు చేయునదియు చేయ నదియు యొకవారము నెనములలో వెలిసినేను గాక!

సోదరులారా; ఇంకొక సంతోషకరమయిన వార్త! ఆంధ్రయెడ్యోక్తులు సుప్రసిద్ధిపరులను, ఆంధ్రులసభ సభా హోదా సుఖకార్యదర్శులలో నొకరునగు మ.రా.శ్రీ న్యాయ పత్రికగమన్నారగారు మన విద్యార్థిసభ జరుగునని యీ

వృత్తాంతములు

డిప్యూటీ మున్సిపలు బడలాముంపు. — జమ్మి వేంకటరావు పంతులుగారు పెనెండోడపడి పూర్వపుట్టి బడలా యింపబడినారు.

పుదుచ్చేరి వార్తలు. — యుద్ధము ముగియు పర్యంతము పెక్కుటి జనముగారి యంగీకారము లేకుండ పుస్తకములు వాస్తవ్యులకు మొదలైన ముద్రితగ్రంథము లెవ్వియు ప్రకటింపబడకుండదని పరాసు ప్రభుత్వము వారా జ్ఞాపించినారు.

ఆంధ్రభాషాభిమాని సమాజము నెల్లూరు: — ఈసమాజమువారి నెల 24-న తేదీ పబ్లికాన్ కాకుంతులమున, వచ్చేడి మే నెల 1-న తేదీ ప్రతాప రుద్రుడు నాటకమున, 6-న తేదీ మహాబలికమును ప్రదర్శించెనట. కట్టకడపలో యాటకలన వచ్చేడిలాభము మదరాసువైద్యశాల గిమిత్త మియ్యబడను.

పరాసు హైందవ బాలికలప్రభుభక్తి. — రణంగంక మందు గాయపడిన వైనికులకు సాయపడేయునిమిత్రమింకను ద్రవ్యముకావలెనని శ్రీరంగరావు గవర్నరుగారు వ్యక్తికిరింపగా అందునిమిత్రము పుదుచ్చేరియందలి ప్రభుత్వమువారి బాలికా పాఠశాలలోని హైందవబాలికలకు కడచిన 15 వ తేదీ సాయం కాలము వివిధవిద్యార్థులనునంగిరి. ఆకార్యక్రమమున కధ్యక్షతవహించిన పెక్కుటి జనముగారు తమ చిట్టచివరి ప్ర సంగములో బాంకలప్రభుభక్తి ప్రకటించి, శ్రీరంగరూపుగారి కృతజ్ఞతాభివాదములతోడ నివేదించిరి.

తిరువల్లిక్కేటి అన్నదాన సమాజము. — ఈనెల 2 వ తేదీ ఆర్. వేంకటాచలము పెట్టిగారు తమ కుమారుని పెండ్లి పురస్కరించుకొని 50 మందితో, తేదీని జరిపించుటపెట్టిగారు 100 మందికి, 12-వ తేదీ శ్రీరామ నవమి పురస్కరించుకొని మల్లాభిరాముగారు 100 మందికి, 18-వ తేదీ ఆజగసంతకీర్తనాదిని పురస్కరించుకొని దివాన్ బహదురు ఎమ్. ఓ. పార్థసారథియ్యంగారి ధర్మకర్తలు 100 మందికి, 16 వ తేదీ హో అండు కంపెనీకి సంబంధించిన యతిరాజులపెట్టిగారు పులికాసంతాపమును పురస్కరించుకొని 100 మందికి పేదకన్నదానము గావించిరి.

నెల్లూరు పరిశ్రామిక మహాసభ — ఈనడుమ లక్ష్మీకరసారెడ్డి పల్లిక్కే హాలులో పౌరులు సమావేశమై సభగావించినపుడు, వచ్చేడి మే నెల 7-న తేదీ పరిశ్రామిక మహాసభను సమావేశ జలచుటకు తీర్మానింపబడినది. వారి లికోలను నరసింగరావుగారు ఆహ్వానోపసంహారానుసాధి పరిగను ఎమ్. వీ. సుబ్బారావు తే. వీ. రంగాచార్యులు గారు కార్యదర్శులుగలునెక్కుకొనబడిరి. పోలవరము జమీందారు గౌ. తే. ఆర్. వి. కృష్ణారావుగారి పరిశ్రామిక మహా సభాధ్యక్షత వహించి బ్రాహ్మింతులకు కూడ తీర్మానింపబడినది.

సభపక్షమున వచ్చు విద్యార్థిప్రతినిధులకు భోజనసౌకర్యము లుచితిముగా చేయించుట కేర్పాటు చేయించెదనని హాక్కి వక్కాణించిరి. ఇట్లు వీరొన్నెదరేని విశాఖపట్టణ విద్యార్థులు జవాబిచ్చినను సరే లేకపోయినను సరే మన సభ జరుగుట నిశ్చయము. వీరి వాగ్దానము చెల్లించి మాయాంధ్ర విద్యార్థుల నెల్ల నడపించెదన గాక.

ఈ వర్సెయ్యసభజరుపుట యత్నావశ్యకము. విశాఖ పట్టణ విద్యార్థులు మన సభకై పాటుపడక పోయినప్పటికి ఈ వర్సెయ్య సభ జరుగుట నిశ్చయము. ఎట్లు; సభ జరుగకతేనో గౌ. పు బహద్దూరు బయ్యా నరసింహాస్వర శర్మగారి రాజా చించి యొక కార్యక్రమమున వేకి యిచ్చెదమని వాగ్దాన మిచ్చిరి. అదియును వారము నెనములలో తయారగున గాన ఆంధ్ర విద్యార్థి సోదరులారా! మీమీ గ్రామము దున్న విద్యార్థులందర కీ విషయమును గూర్చి బోధచేసి వారి నెల్ల ప్రతినిధులుగా విశాఖపట్టణమునకు గెప్పింపుడు. మీరీ విషయమును గూర్చి నిరంతరము పాటు పడుడు. ఇదియే నా ప్రార్థన.

పోలవరము. తేకుమర్ల వెంకటాచ

“ఈ నెల ౧౧ తేదీ మా పుర పాఠశాల భవనమున పాఠశాలయొక్క సాంస్కృతికోత్సవము జరిగెను. డిప్యూటీ బోర్డు మొదలు గాన న.మ.రా.శ్రీ.చేరెండోడ గాయనోగియ్య నాయుడుగారి యాధిపత్యముక్రింద బి. సభ జరుపబడెను. సభకులు పాఠశాలయొక్క అభివృద్ధిగూర్చి ముప్పటిందిరి. చాలికలు రాజభక్తిగ్రన మనోహరముగాపాడి ననువారి వీనులకు విందోద్యరి. బాలికలకు సభికులకు ఫలాహూములు పంచి పెట్టబడెను. పాఠశాల అభివృద్ధిచెందు గాతయని భగవంతుని తేజును సభ ముగింపబడెను.” అని దొడ్డిపట్టణుండి విస్సాపి గడ సత్యనారాయణమూర్తిగారు వ్రాయుచున్నారు.

రజస్వలాసంతర వివాహపట్టము. — గుంటూరు జిల్లా చీరాల గ్రామములో యీ చట్టమునుగురించి విచారించుటకు ౧౬-౪-౧౧ తేదీన బ్ర. మనిపల్లె వెంకట సుబ్రహ్మణ్య శర్మగారి అధ్యక్షతక్రింద నొక పబ్లికు సభ జరిగెను. అన్ని ప్రముఖాధికార బ్రహ్మకథానిగారు ప్రక్కకోగారు. మ.రా. శ్రీ. ఊటుకూ వేంకటేశ్వరగారు మున్ను వివాహ రజస్వలా సంతర వివాహములు ఆశాశ్రీయములనియు, ఆస్థానము లనియు నుపన్యసించిరి. ఈసభకు బ్రాహ్మణులు, వైశ్యులు, విశ్వకర్మలు పద్మకాలీయులు, అనేకమంది విచ్చేసిరి. యీ చట్టమును రద్దుచేయుటకు ప్రార్థించుచు శ్రీగుడరామ గవర్నరుగారికి ఒక మహాజనన అనేకమంది సంఠిములతో పంపు కొంటిమి. అని ఊటుకూ కోటయ్యగారు వ్రాయుచున్నారు.

రజస్వలాసంతర వివాహపట్టము. — గుంటూరు జిల్లా పాన్నూరుగ్రామములో ౧౧-౪-౧౧ తేదీన యీ చట్టమును విచారించుటకు బ్ర. శ్రీ పాతూరి శేషచల శాస్త్రిగారి అధ్యక్షతక్రింద ఒకసభ జరిగెను. గుంటూరునుండి యీసంద స్థమున పనిచేయుచువచ్చిన బ్ర. మోక్ష నాధం, వేంకటపాల రావుగారు చట్టముయొక్క సాధక బాధకములు వివరించిరి. బ్ర. పాతూరి రామస్వామిశాస్త్రిగారు యింక మరికొందరును యిట్టి వివాహములు ఆశాశ్రీయములని తెలియజేసిరి. ఈ చట్టమును రద్దుచేయగలందులకు ప్రార్థించుచు శ్రీ గవర్నరుగారికి నొకమహాజన పంపబడెను అని పాతూరి శోభయ్యగారు వ్రాయుచున్నారు.

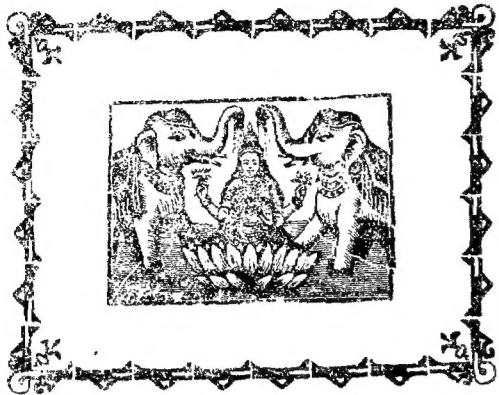
భట్లపెరుమర్లు. — మాపురమున 10-4-15 తేదీని విలూరుపురవాసినియగు దాసరిమాణిక్యం అను బాలికచే బ్రదర్శింపబడిన వ్యాయామవిద్యకాశలమున కచ్చెరువంది మత్తురవిజ్ఞాపకనీ సంఘమునా రాబాలికను ప్రోత్సహము చేయనెంచి తత్సంఘ సంస్థాపకులగు మ.రా.రా.శ్రీ. ఘంట సాల వేంకటరమణయ్య పంతులుగారిచే నొక బుగారు కళకమున జమియముగానిప్పించిరి. ఏతత్సమయమున శ్రీపంతులు గారిచే భారత శ్రీలసామ్యమునుగురించి యుపన్యసించబడి కరతాళములతో సభ ముగింపబడియె అని సి. వి. కృష్ణారావుగారు వ్రాయుచున్నారు.

కడచిన యాదివారమునాడు సాయంకాల మొదలగుంట్ల లకు రావుబహదూర్ కందుకూరి వీరేశలింగముగారు తమ యానందాశ్రమములో నొక బ్రాహ్మణునిరెండువివాహముచేసిరి. అప్పుడు పెద్దయశువులు విద్యార్థులు రహదారి 200 ల మంది యుచ్చేసిరి. వరుడు కృష్ణామండలమునందలి వెలుతుగుమిల్లి గ్రామవాసుడైన వేంపాడు పేర్రాజుగారు. ఈయనకు హైదరాబాదు లో సుహృద్మున్నదట. వసపు ఆస్కానివాసిని యైన సుందరమ్మ ద్రావిడశ్రీ వరసకు 25 సంవత్సరములు, వర్సపుకు 18 సంవత్సరములు ఉండును. అంతకు ముందు వారమున రెండు ఏతంతువివాహములు జరిగిన వీరేశలింగము పంతులుగారు ముందుగా సంఘసంస్కరణము విమతరకా హులలోనే ప్రారంభించిరి. కావున తమ యానందాశ్రమ భక్తులలో విసుకులేక, విలెంతువివాహములు జరుపుట భాగ్య సాత్రము. పంతులుగారు మరనాడు రాత్రి అకగా సోపనానమునాడు మెయిలుబండిమీద యెగువారు దయచేసిరి. రెండు మూడునూనలునుండి పంతులుగారికి దేహమునం దనాగోగ్యముగానున్నది యెగువారి వేర్వేరింకల్ల వీరున దేహాధిపక్కుబునగాక! ఈయనకే పంతులుగారు తమ ఆశులెవన జన్మదినోత్సవము నానందాశ్రమమున జరిగించిరి. ఆయనకి యెనిమిదవ సంవత్సరము ప్రవేశించింది. దక్షిణగోమాయ సానముయొక్కయు, ముఖ్యముగా వాంధ్రదేశముయొక్కయు నదృష్టము బాగుండినపక్షమున ఈయనసంస్కరణ దేవ్యము రాగోగ్యములగలిగిరియును. పరమేస్వరు డేయన కారోగ్యము ప్రసాదించున గాక! ” అని దేశమాత వ్రాయుచున్నది.

కావలెను.

ఆంధ్రజాతి ముందలి ప్రతిభాగాక గ్రామ ముసందాను ఆంధ్రజాతి కడుమున వేరెట్లు కావలసి యున్నారో కావున వారివారి నిరీక్షాస్తులను ఈ కల 30 వ తేదీలోపుగ పత్రికా కార్యస్థానమునకు పంప వేయవలెను.

పత్రికాధికారి.

ఆంధ్ర పత్రిక

1915-వ సం॥ ఏప్రిల్ 20-తేది

మంగళవారము.

అంధ్రజాతి ముందలి ప్రతిభాగాక గ్రామ ముసందాను ఆంధ్రజాతి కడుమున వేరెట్లు కావలసి యున్నారో కావున వారివారి నిరీక్షాస్తులను ఈ కల 30 వ తేదీలోపుగ పత్రికా కార్యస్థానమునకు పంప వేయవలెను.

పత్రికాధికారి.

మనరాజధాని యందలి అటవీశాఖవారి 1913-14 వ సంవత్సరపు రిపోర్టు ప్రకటితమయినది. దీనివల్ల 222 మైళ్లు పెరిగినది. ఆదాయము 19.2.13 లో 41, 18, 771 గా నుండినది విమర్శకు సంబంధించిన సంవత్సరమున రు 41, 48, 822 వైదది. ఇది తక్కువల కాకని వ్యయముగూడ నితర కంటె కన్నవగా తగ్గిపోయినది. 1912-13 లో వ్యయము రు 30, 42, 157 లు. కడచిన సంవత్సరము రు 28, 40, 942 లు. అందుచేత మొత్తము విరాడ కలిగిన లాభము రు 12,09,900 లు. ఇంత లాభ మిదివరకును నటవిశాఖవలన నెప్పుడను ప్రభుత్వమువారికి సమకూరి యుండలేదు. ఇందుకు కారణము కంప్రొవ్వు పద్ధతియని రిపోర్టునందు పలు మాకు వెల్లొనబడినది. ప్రభుత్వమువారు తమ యధికారము గ్రేందనే నౌకరులను పెట్టిపని చేయించుటకంటె కంప్రొవ్వుదారుల మూలముగా వ్యవహరించుట లాభకరము. అడవుల పంటగూడ 1913-14 లో సంతృప్తికరముగానే యుండినది. గంజాములో పండ్లచెట్లు, మామిడి, చింతమున్నగునవి గోండులయనుభవమునకు నుచితముగా నీయబడియు గూడ మనరాజధానిలో చిల్లరవస్తువుల యత్నశ్రమిది రు 25,503 లు ఎక్కువ ఆదాయము కలిగినది. ప్రభుత్వము వారిదివరకు ప్లాంట్ షనులు వేయుచుండు వారు. అడగా నడవి యున్నత్రుల నభివృద్ధిపరచి తలంపుతో నచ్చుటచ్చుటచెల్లవేయించుచుండువారు. ఈపద్ధతియంత యుపయోగ కరము కానగునని కడచిన వడలివేసినారు. కడచినసంవత్సరము ఒక్కొక్కరూలు జిల్లాలో మాత్రము చెంచువారికినే ప్రాప్తిపెట్టు నిమిత్తము లేకునుపై పట్టిని పెంచినారు. చెంచులనిషయ మిచ్చుటనేమరి మొక్కినూటచెప్పి ముగింపవచ్చును. వీరు ముఖ్యముగా నల్లచులయందు నివసించునడవి జాతివారు. అందులోనికి వాగిరక జనులువచ్చి మార్గము తేర్చుచిన పిదపనియడ విజాతులనారికి నీప్రపంచములో సంబంధము సాధించినది. ఈసంబంధమునకు వారికితగిన వారుగా నొప్పుటకు ప్రభుత్వమువారు పాటుపడి నుపక్రమించినారు. అందులోపై నిచ్చినది ప్రథమ ప్రయత్నము. చెంచులను గూర్చి వివరము కాపాడుటకు వినియోగించుకొని వారికి బహుమానము లిచ్చుచుండుట రెండవ ప్రయత్నము. వారిపిల్లలకువిద్యాధికములు చెప్పింప

జూచుచు మూవన ప్రయత్న మొనర్చుచున్నారనుటకు సంతోషించు చున్నాము. అడవులసంరక్షణయను తోడనేపై చర్చించినవిగాక అడవులకు సంబంధించిన ఇతరవిషయము లన్నియును విమర్శలోనికి రావలసియున్నవి. అడవికి మొదటిభయము అగ్నినలన. ఆభయమునుండి కాపాడుటకు ప్రభుత్వమువారు రెండువిధముల నుపాయము లొనర్చుచున్నారు. ఒకటి రిజర్వు అడవిచుట్టును కొంత పట్టు చెట్లు చేమలేవ్లు నరకీనైచుచున్నారు. అడవిలోకి అగ్ని ఒకభాగమునుండి మరొక భాగమునకు ప్రాకరుండుటకయి కొన్ని కొన్ని చోట్ల కొన్ని కొన్ని భాగములను కాల్చివైచుచున్నారు. అగ్నినుండి సంరక్షణకు నీరీతిగా ప్రత్యేక పరిశ్రమ జరుగుచున్నది. కడచిన సంవత్సర మింతిగా 6,384 చదరపు మైళ్లను సంతరింప ప్రయత్నించిరి. 1912-13 లో నీ విస్తీర్ణము 6,037 మైళ్లు. కడచిన సంవత్సరము మరొక విశేషము. కన్నులు జిల్లాలో ఏడుమైళ్లు అగ్నిభయ భాగమును ప్రభుత్వమువారు కొట్టించుటకు బదులుగా కొనిన వారే కొట్టుకొని పోయిరి. ప్రభుత్వమువారికి సెలవుదక్కెను. అయినను అగ్నిబాధ పోయిన సంవత్సరమున నెక్కువయేయని చెప్పవలసి యున్నది. అంతకుముందు సంవత్సరము సంతరింపకుచేసిన ప్రయత్నములలో నూటికి 903 వంతున విఫలములుకాగా గతసంవత్సర మింకా సంఖ్య నూటికి 11.57 అయినది. సంతరింప వ్యయము కూడ చదరపు మైలునకు 11-30 లుగ నుండినది రు 11-58 అయినది. ఇంతకును కారణము ఎండలధిక మగుటయని రిపోర్టు పేర్కొనుచున్నది. అగ్నిభయమునకు తరువాతిది అడవులకు పశువుల బాధ. అందులో గొడైమందలబాధ యత్యధికము. పార్శ్వ కమిటీవారి విషయమును స్పష్టపరచుటనుజేసి మనముట విశాఖవారు అడవులలోనికి గొడైలను రానియకుండుటకే ప్రయత్న ములొనర్చుచున్నారు. కడచిన సంవత్సరము అగ్ని విధముల పశువుల ప్రవేశమునకును రిజర్వు అడవులలో నూటికి పదువారు వంతులు నిరోధింపబడినవి. గొడైలకు 1912-13 లో 683 చదరపు మైళ్ల యడవికి ప్రవేశముండ 1912-14 లో 387 మైళ్లకు మాత్రమే ప్రవేశ ముండినది. ఇది కారణములుగనే కాబోలును కడచిన సంవత్సరము బండెకు పంపబడిన పశువులసంఖ్య 19,408 నుండి 190,652 నకు తగ్గెను. మేతకు లై సెన్సులండిన పశువుల సంఖ్యయు 3,891,000 లనుండి 3,875,001 కు తగ్గినది. మేతలై సెన్సుల వలని ఆదాయము ముందటి సంవత్సరము కంటె రు 10,000 లు తక్కువయై కన్పించు చున్నది. మేత పశువుల ప్రశంసకు వచ్చునప్పటికే ప్రజలకును ప్రభుత్వపు నౌకరులకును ఘర్షణలు వచ్చుట, నేరములు జరుగుట, శిక్షలుపెడుట, మున్నగు విషయముల ప్రశంస తప్పని దగుచున్నది. కడచిన సంవత్సరము అటవీశాఖ కేసులు మొత్తము 31,777-అంతకు ముందుసంవత్సరమున కన్న 1886 ఎక్కువ. కోర్టుకుపోసి కొని పోబడినవి 6,262. కాంపౌండుయినవి 23,604 కాంపౌండు శిక్షమూలముగా నాదాయము రు 2,14,180 లు 1912-13 లో నీయాదాయము రు 1,94,940. ఇది నిజముగా నుద్భవమైనది. ప్రజలకు పశువులకు అడవులలోనికి ప్రవేశము తక్కువగుట పై సమాంతరము. నేరములు అపరాధములు ఎక్కువయగుట నిచ్చుటకంటిమి. జిల్లాలి జిల్లానులలో మేతనేరము లెక్కువయట! ఇన్ని నేరములకు కారణము తే వి య న గా రి జ ర్యు కాని యడవులలో నెక్కువ సంఖ్యయని మొక కారణమును ఎప్పటికంటె నెక్కువ తనికీయని రెండవ కారణమును బేర్కొనబడినవి. కాని

వీనింటె ముఖ్యముగ కారణము మరొకటికలను. దానిని ప్రభుత్వమువారు మరొకటిచోట ప్రకటించిరి. అటవీశాఖలోని క్రింది యుద్యోగములు మిక్కిలి స్వల్పవేతనములు కలవారు. రైతులయవసరము లామెండు నీరిమొరిలాల్చించు వారాలేరు. కావున చిల్లర యుద్యోగస్థులకును రైతులకును ఘర్షణ హెచ్చు. దానివలన కేసులును క్రమక్రమముగా హెచ్చు. అందులో మేత పర్శిట్టులు తగ్గించిన 1913-14 లో హెచ్చున నొకవి తగాదు. ఈపద్ధతి చొలగుట యెక్కువైనది. నిజాన్ ప్రభుత్వమువారే ప్రత్యుత్తర మిచ్చినారు. ఇండియా అటవీపాలనాధికారి బీడను బ్రయంబు గారియొక్కయు ఫార్వెస్టుకమిటీవారి యొక్కయు నభిప్రాయము తేలికపించినవట. ప్రభుత్వమువారు అడవులను రెండువిధములుగా విభజింపదలించినారు. శాస్త్రీయముగా నుచితాధికారమున సంరక్షింపబడవలసిన యడవులు కొన్నిగలవు. గ్రామముల యవసరములకు నెడవలసినవి కొన్నిగలవు. ఈద్వైవిధ్యమును నిరూపించుట ప్రథమ కర్తవ్యము. ఇట్లు నిరూపించిన పిదప రెండవ శ్రేణకుచేరిన అడవులపై అధికారము గ్రామస్థులకు కలుగచేయ నున్నారు. పంచాయతులకుగాని పశుపాలకుల కమిటీలకుగాని అధికార మిచ్చుచున్నారు. మొదటనేను జిల్లాలలో ఈపద్ధతి యుపక్రమింపబడును. చెంగల్పట్టు, దక్షిణపేటము, మధ్య కోయంబుస్తూరు, తిరుచునావలి, తంజావూరు, కృష్ణజిల్లాలలో పంచాయతు లేర్పడవలసినదని మంజూరుచేసినారు. నిబంధనలు సిద్ధమయి ప్రభుత్వమువారి యధికారమును అడవినది. ఈసంవత్సరార్పంధమునకు నెమిది జిల్లాలలో 50 పంచాయతుల వరకు నేర్పడుట కుత్తిరు వ్రలియ్యబడి యుండెను. రాజధానియందలి జిల్లా లన్నిటిలోను పైజెప్పిన పైవిధ్యవిభాగము యము సాగుచున్నది. ఇదియంతయు నెక్కువగానే యున్నది. కాని ఫార్వెస్టు కమిటీవారి రిపోర్టుసిద్ధమయి మూడొడ్లయినది. ఇప్పటికిని పనియెంతో జరుగలేదు. విభాగనిర్ణయము కాని పంచాయతి నిర్మాణము కాని విదానముగా కావలసిన పనులని రిపోర్టునందు వ్రాయబడినది. ఇప్పుడైన యాలస్యమునకంటెనెక్కువ యాలస్యమైనచో ప్రాతపద్ధతి సంకుచిత గుటయు క్రొత్తపద్ధతి రాక పోవులమునకు సంధికితితో రైతులు మిక్కిలి యవసర నడవలసిన వారగుచును రిపోర్టు తుట్టుతుడకు “ఈశాఖవారు ప్రజలకొరకై ప్రజలతో గూడ అటవీరక్షణ యనునీ సత్కార్యమున వారు శ్రద్ధాపూరితమున పరిశ్రమచేయుట యావర్తముగా గలవారని” వ్రాసినదానిని నిజముచేయుటకు ప్రభుత్వమువారు త్వరత్వరగా పనులను నడపి పంచాయతులను నిలిపి ప్రజల యుపయోగముల కొదవుమరుగాక యని నమ్ముచున్నాము.

శ్రీశీవదయాజ్ఞాన ప్రసారకనిధి బొంబాయిలో లాల్ బాబాయి గులాబ్ చంద్ యునాచి యను వారిచే స్థాపింపబడి నాలుగు సంవత్సరముగా పనిచేయుచున్నది. నిధియనిన తోడనే లావదేవిలకు నొదపు నాథిక సంస్థయను ప్రాధుజనింపవచ్చును. ఇదియట్టిదిగాదు. దీనియందు ప్రోగగు ద్రవ్యము జీవహింసనాపుటకునై చేయవలసిన ప్రయత్నములకు వినియోగ పడుచున్నది. జీవహింస నలన కలుగు దుష్ఫలములను న్యాయవ్యక్తియు శాశ్వతముయొక్క యశాత్కృత్యమును విశేషింపించు నష్టయు కరపత్రములను ప్రకటించి విరివిగా పంచి పెట్టుట మూలమునను, క్రితసంవత్సరమును బహుమానములను పతకములను పెట్టి యుపన్యాసముల రచించుట మూలమునను, నీనిధివారు ముఖ్య

బరోపా మహాసంగ్రామము.

ఇంగ్లండు

బ్రిటిషువారి యంత్రామి దరిజేరుట.

లండను ఏప్రిల్ 18:— డార్జిలింగునందు కెఫెక్ ప్రాంతములందు మందుగను. లంపబడినది. ఈస్టమునందు బ్రిటిషువారి సేం 15 రు ౫ల యంత్రామి శోధనజేయుచు దరిజేరెను. అది వార్తాపత్రకు వాఫీసువారు దెలుపుచున్నారు.

ఈయంత్రామిలోని యంత్రామియును నానికులను మరక్షితముగనుండ్రిగియు భయపడినగ పట్టుకొనబడినదియు కాక స్టాంటికోపిలునందు ప్రకటింపబడెను.

బ్రిటిషువారి యంత్రామి మునిగి పోవుట

ఆంధ్రప్రదేశ్, ఏప్రిల్ 18:— సేం ౧౫ రు ౫ల బ్రిటిషువారి యంత్రామి డార్జిలింగునందు మునిగిపోయెను. 3య్య వ్యోగియులు 3౦ నానికులలో ౨౧ మందియును రక్షింప బడి ఖయిదీలుగ నున్నారు. కాక స్టాంటికోపిలునందు ప్రకటింపబడెను.

మానిటోవిన్ము.

లండను ఏప్రిల్ 19:— మానిటోయర్లు మోడలోని వారల్లో 24 గురు మునిగిపోయిరి. 27 గురు కనబడుటలేదు. రెండుపడవలు మునిగిపోయిరి. నీజరన్దముకలిగియుండును మానిటోయర్ మాత్రము పట్టుకొనబడినది. అది నాకానంపుచు వారు దెలుపుచున్నారు.

ముగా పరిశ్రమ చేయుచున్నారు. 1914 వ సంవత్సరమున వీరి యాదాయము ఆసంవత్సర ప్రారంభముననుండిన నిజవతో గూడరూ 12,159.7౫ లు. వ్యయము 11,359-12-9. ఇందులో మీ గ్రంథములు కరపత్రములు ముచ్చగునవి ప్రకటించుటకు వైన సెలవు రు 7,239-12-0 లనిన వీరెంత ఈవిషయమునవి జ్ఞానము నెడజల్లుటకు ప్రయత్నించుచున్నారో తెలియగలదు ఇట్టి పరిశ్రమచేసి దేశమున మేలుకలిగినదని వినుటకును సంతసించుచున్నాము. ఇప్పుటికి నిరువది ఆహంసా సంస్థలు నెలకొనివిని చేయుచున్నవి. ఇందులో కడచిన సంవత్సరమున వైభవములు చేరినవి. మనరాజధానిలో నిట్టి సంస్థలు ౫౫ పి. కేశవశిల్పగారి నాదరుడు నిజయరత్న పిల్లగారు గౌరవ కార్యదర్శి. ఈతడుమిట్టి పరిశోధనచేయుచున్నాడని వివరముజ్ఞాన ప్రసారక శాఖవారిపోస్టులో చదునగలుగుటకు సంతోషకరము. బనోదా, జనగడము, నరకనేరు, బాగనదా, భారంపురము, గొండాలు, రాజకోట, వింట్లీ, లక్ష్మణమున్నగు సంస్థానములలో కొన్ని పడుగలయందు కీవబలిగుచ్చు నాచారము మాన్పబడినదట, దానిని పురస్కరించుకొని మైనూరు ప్రభుత్వము వారికిపై సభవారు ముద్దీదేవతా ప్రిత్యర్థము జంతుబలి జరుగుతుండ నిరోధించుట మతివిరోధము కాదనియు ఆట్టినిరోధము నాజ్ఞాపించ వలసిందనియు మహాజనుపంపుకొని నారనితెలియుచున్నది. ఆమహాజనులో సంతకములుచేసిన వారు బొంబాయి ప్రముఖులనేనున్నారు. ఇట్టి విషయములలో మార్గదర్శకులు కాతగినవారు సంస్థానాధీశ్వరులే కావున మైనూరు ప్రభుత్వమువారు ముందంజ వేయుదురని నమ్ముచున్నాము. మా ఎదురునుండు రిపబ్లికనుబట్టి కొందరు మహమ్మదీయ సోదరులు బుక్రీదుపండుగ సమయమున గోవుల బలిమానుట కంగీకరించినట్లు తెలియుచున్నది. ఇదియెంతయు ప్రశంసనీయము. పాశ్చాత్య దేశములలోనే యహింసా సంఘములును మౌంసవర్జన సంఘములును ఏర్పడి పనిచేయుచుండు నప్పుడు అహింసాపరమోధర్మః అని ఆహింసను నుత్తమధర్మముగ నంగీకరించినమన ఈ కర్మభూమిలో మతిముపేరిట హింసజరుగుట చిత్రము. కావున నీ అహింసాసంస్థల యువక్రమము ఫలవంతమగు గాకయని హృదయపూర్వకముగా కోరుచున్నాము.

జర్మను విమానములు.

ఆంగ్లేయ పడవలమీద బొంబులు పేయుట.

లండను ఏప్రిల్ 18:— జర్మను విమానములు రెండు ఆంగ్లేయ పడవలమీద, బొంబులు పేసి తరువాత ఫిరంగులను పేట్టి కొట్టినది. కాని ఏమియు ప్రయోజనము లేకపోయినది.

సర్జాన్ ప్రొచిగారి తేఖె.

లండను ఏప్రిల్ 14:— దక్షిణము నందు 24 వ పటాలమువారు గూడ పైకెత్తడ ఫిరంగులచే నాపబడిరి. బాయిను బీజిన కాన్స్టేబులు డెస్టాయసును నిమిదమున్న వంతెన మీదనుండి ఫిరంగుల బావుచేసి 24 తేదీ రాత్రి 26 పటాలమును నిలిపిరి. దేరాదూన్ జలంధరు పటాలములవారు బాయి డీబీజ్ పై బతుటకు నడువ జొచ్చిరి. కాని వైవంతెన నుండి ఉపల వ్వుమును గురించి డెస్టాయసి యొద్దనే వారిని గూడలిపిరి. ఈ వంతెన బట్టుకొనట యావశ్యక మగుచుండెను. కావున మన ఫిరంగులను వంతెనపై ప్రయోగించితిమి. ఆ సమయముననే మొదటి యక్షహిణివారు రమలో కొన్ని పటాలములను వంతెనపై బతుట కంపలపడినది హాయిగ గారనుజొచ్చిరి. ఇంతలో చీకటియాయెను. శత్రువులకు-తన వైద్యములు కచ్చెను. ఇందుచే నీక యక్షవృద్ధి సొండుటకు వీలు లేక పోయెను. ఈగొల్పు 4 వ యక్షహిణియును హైందవ యక్షహిణియును శమతమ స్థానముల బలపరచుకొనుచుండెను. మన మొదటి యక్షహిణివారు గివెంకియండి శత్రువులపై బడిరి కాని శత్రువులమీద ముండ్లతోలదడులు చాలినంతగా కత్తిరింపకపోవుటచే ముందునకు బోలేకపోయిరి. మార్చి ౧౧ తేదీని మన 4 యక్షహిణియును హైందవ యక్షహిణియును శత్రువులపైబడినవి. కాని రక్షింపబడుచుండిన స్థానములందున్నవాములను ఫిరంగులప్రయోగించి వ్యంసముగావించిన నేగాని మునిక ముందునకుపోవుట కప్రయత్నిస్తున్నామని. కాబట్టి ఫిరంగుల నలువైపు త్రిప్పితిమి. కాని వాతావరణము శోచనీయముగ నుండుటచే నైహనికులు శోధింపలేక పోయిరి. ఇంతయగాక తెలిసోనటు బంచేయుట యాగిపోయెను కాబట్టి ఫిరంగులవంత గురిగా ప్రయోగింపలేకపోతిమి.

మనవారిక్కడయొక్క యొక్క యొక్క యొక్క స్వాధీనపరచుకొనినట్లు. ఫిరంగుల వానివేయుటకు వీలులేదు గనుక కాల్పులు పెనుకకు రావలసినవారైరి. మార్చి 12వ తేదీనిగూడ నిష్పాదముండెను. మనయక్షహిణిలో 45 హైందవయక్షహిణి వారును కొన్ని బలియములగు స్థానములను వశపరచుకొన (బయల్పిండిరి) కావ్యర్థమైరి. శత్రువులఫిరంగులతోడుగామనవైత్రమ ముగబడి ప్రతి కార మున్నపాగి కాని వెనుకకు గొట్టబడినవనుకొనినకార్యములనేకములు కొనసాగినందున శత్రువులపైబడుటను మాని స్వాధీనపరచుకొనిన ప్రదేశమును నిలుపుకొనుచు బలపరచితిమి కాల్పులు జయము సొందిరే యావ్యక్షులు వారికి తోడ్పడుటకు సిద్ధముగనున్నారు. యావ్యక్షులలో 5 పటాలమువారు చాలవరకు ముందునకు బోయిరి. కాని సీతి గతులు మన ముకొనినంతవారు గ నుండకపోవుటచే యావ్యక్షులపై బ్రయత్నములు సేయుట యంతమంచికాదు. అన్నిరకముల ఫిరంగులను నేర్పుతోడను సమయానుకూలముగను మరుగు గను ప్రయోగింపబడి మిక్కిలి సహకారముగను చుండెను. యుద్ధమునగూర్చి నామభిప్రాయము హెయ్యర్ గారికి నేనాగి నినయుత్తరము కలన దెలియును. నేనంపిన యుత్తరవులను ఒక్కగనివ్వహించింపుటకు హెయ్యర్ గారి వైనికులు గనబరచిన పట్టుదలకును వ్యతిరేకమై వారి నభినందించితిని.

ఈ తేఖెను వెల్లడిప్రకటించి సంతృప్తులను. శ్రీ వారు బహుసంతృప్తిగా భిక్షునిసొందుచున్నారు న్యూఢావెల్ యుద్ధమునందు వీరు తెయిగ్గ యావ్యోగిగా నానియోగమున నుండిరి. వీరిన్నిటియందు నాతేదీని జనరలు లండను నేక గ్రీసముగ వ్రాయుచున్నారు. యుద్ధసేనానిపురితము శ్రీవారు త్వరలో ప్రహించుటచే నేనును వారిపై సభిషానము సొందితిని. వీరు వైనికులను దర్శించి వారియందను రాగముమాపు వారు. ఇందులకు వైనికుల తంతయు కృతజ్ఞులుగ నున్నారు. యువరాజుగారు తమ పటాలమువారితో కొంతకాలము కందకము లందుపనిచేసిరి.

లండను వివరము గారు వినుగుకొండక వైనికుల యందు ప్రేమ గనబరచినవలకు తెలియు జ్ఞాపింపుచున్నారు. తెజనరలు ౫౮ బిలియం రాబర్తుపక గారును మిక్కిలి సహకారము నొనర్చిరి.

ఇంతయగాక యెందరినోగూర్చి ప్రాంతిగారు పోత్య కముగ వ్రాసిరి.

చచ్చిల్లుగారి ప్రకటనము.

లండను ౧౮:— ఇటీవల పుట్టిన వదంతులను ఖండించుచు చచ్చిల్లుగారు పత్రికలక్రియ దెలిపిరి. గవచ్చిన నెలయందు త్వర సముద్రమునందెట్టి నాకాయుధమును జరిగియుండలేదు. డార్జిలింగునందును యేమియు జరుగలేదు. అక్కడ క్కడ ఫిరంగి ప్రయోగములున్న శోధనచర్యలు మాత్రము జరిగెను. మార్చి ౧౮ తేదీల గాయుకు డార్జిలింగు నందిద్దరి ముగ్ధకి మాత్రము దెబ్బలు తగిలెను. ప్రాంతివారి మోడలను గాని బ్రిటిషువారి మోడలకుగాని నష్టమేమియు కలుగలేదు.

బారక్ హెడ్జర్లు డిరైటుగాను ఆత్మహత్య గావించుకొనుట

లండను ఏప్రిల్ ౧౮:— రైటుకంపెనీ మానేజింగు డైరెక్టరుగారగు వారక్ హెడ్జర్లు డిరైటుగాను ఆత్మహత్య సమయమున్న వారిస్వగృహమునందు నిన్న చనిపోయి పడియుండిరి. కాల్యున పిస్తోలాకాటి దగ్గరనుండెను. కావున వారాత్మహత్య గావించుకొనరుటకు సూచించుటలేదు వీరికి భార్యయందు ప్రేమమెక్కువ. ఆమె చనిపోవుటచే నీయనకు పట్టుకొని గుఱుము కలిగినది. ఆమె చని పోకను పూర్వముదక గృహము నందెయున్నది.

మరికొన్ని వివరములు.

రైటుగారి శవములతా గృహములోనుండినది. ఒక బాబు బల్లమీదపడియుండెను. ఇది చనిపోయినభార్య ఆత్మకు (పిస్తోల్) వ్రాసుబడినది. వీరిశవమును, వీరిభార్యశవమును, రెండును గురువారమునాడు రోటుశ్మశానములో సమాధి చేయబడును.

గ్లాడుస్త నుగారినుర్రము.

లండను ఏప్రిల్ 19:— నెల్సునుగారి పటాలము ఏప్రిల్ 10 వ తేదీని కందకములలోకి వెళ్లినది. గ్లాడుస్తను గారు తరువాత, మంగళవారము వచ్చిరి. వీరుకందకపు గోడ దగ్గర, నిలువబడి, శత్రువులు బొంబులుపేయుచున్న యంత్రము నుకనిపెట్టుమంపిరి. ఆపుడు నుదురుమీద నుసాగించుట వీరికి తగినది.

ఆంగ్లేయులై మానికును.

బొంబులు పేసి రైటుగారు నాశనము చేసెదట.

లండను ఏప్రిల్ 18:— సోదంబుకొద్దమున్న నేపను మీద, నొక ఆంగ్లేయనైమానికుడు బొంబులనుపేయుగా, నూరు గజములరైటు వై వ్యంసమైపోయినది. ముల్ హావే పుగ రైటు నగివైకి విమానము ఎగిరినది. విమానము ప్రమాదములేకుండ ఆయిదుకోటలను తప్పించుకొనినది.

ప్రాస్తు

జనరలుమన్నోరిగారికి పురుడు నొసగుట.

పార్సిను. ఏప్రిల్ 19: ఇటీవల గాయములదీనిన జనరలు మన్నోరిగారికి రాజుగారితరపున ఆంగ్లముకానాటు రాకొ మరుడు గాగింపుకొన్ ఆఫ్ సెంటుమైకో సెంటుబాప్టియను నిరుడు నొసంగిరి.

పరాసుఅధికారుల ప్రకటన.

పార్సిను ఏప్రిల్ 19:— పరాసుఅధికారు లిట్లు ప్రకటించిరి:— బెల్జికుములో బావెర్లి తనదగ్గర బ్రిటిషువారు రెండుపందల దూలములలోనున్న నర్మకందకములను పట్టుకొనిరి. బ్రిటిషువారు జయించిన ప్రదేశమును నిలువదెట్టుకొని నిరపడిరి. శత్రువులు తిరిగి మీదపడి యునిరుచున్నామని, ఆంగ్లేయులు ఫిరపడిరి. ఆత్మేనులలోనుగటునదిరెండుకట్టలమీదను మేము ముందుకుపోతిమి. బరుకోడ్కో కోం డ వై భాగమును పట్టుకొంటిమి ఇది వీలికెరువాసగుట వైర్చుతిభాగమున నున్నది. దీనివలన లోనలోనికి శత్రువులనువ్వుటకు వీలులేదు. నాకోభయనిజ్ఞానముండి దక్షిణకట్టమీదుగ మేము చాలదూరముపోయి కొన్ని ఉత్తమప్రదేశములనుపట్టుకొంటిమి. దిమ్మల మీద ఆనుగ్గుబడిన ఫిరంగిని, ములెండు ఫిరంగులను పట్టుకొంటిమి.

కొట్టాయం ఏప్రిల్ 19:—మహారాజు మహారాజు వారి ఆమచరులు నిన్న సాయంత్రం కొట్టాయము చేరి. వారికి స్వాగతమొసగుటకు కట్టెంపందిరిలోపురుషులు స్వాగత మొసగిరి. తేడు 6 గంటలు మదలు 7 గంటలవఱకు మహారాజుగారు ఆనేకులకు దర్శనమిచ్చిరి ఆనేకులను పంపిరి. 7½ గంటలకు వివేచిత్ గారు బికివేలివారికి చూచిరి. 8 గంటలకు మైదానమునకు బేసికొనిదివచ్చు వచ్చిరి. కొట్టాయం ప్రజలకు మునుపటివలె అర్చనముం చిరి. దానిని వానకర ఆశీర్వాదమున గారు చదివిరి ఆపట్టుకుడ్ల వివేచిత్ గారు మహారాజుగారు చేలికియిచ్చిరి దాని అంతుకొని రాజుగారు పేదకు లచ్చించిరి. 11 గంటలకు మోటారుబండినెక్కి ఆత్మవేయిచెల్లిరి. ఫిఫ్ వైకిటర్ రాజుగారి మహారాజు, రాజనగరులో సర్వాధికారియగు రాఘవచారిగారు మహారాజుగారి వెంటనున్నారు. దివాన్ పేషంట్ కార్ రాజారాయరావుగారు, తహసీల్ దార్ ఆర్ముఖంపి

గారు చెప్పిన ఏర్పాట్లు చక్కగానున్నవి కొట్టాయనుగుంపులు గుంపులుగ కూడిన బతులలో గంధర్వశిష్యులు పుట్టకుండ పోలినవారు మంచిచేసేరి. మహారాజుగారు మెచ్చుకొని తహసీల్దారుకు ఉంగరమును, డిప్యూటీ తహసీల్దారు మాధవన్ పిన్ గాక కాలగన బహుమానముగ యిచ్చిరి.

మద గాను గవర్నరుగారు.

నీలగిరిజిల్లాలో జరగటము.

కూకారు ఏప్రిల్ 20:—గవర్నరుగారు నీలగిరి నీలగిరిజిల్లాలో తిరుగుచున్నారు. చల్లవిగాలి వీచుచుండెను. పెంట్లాండు ప్రభువు, ప్రభ్యి విష్ణు ఉదయము గవర్నరు మంత్రిగారు నమస్కరణలు చేసి మోటారుబండిమీద వెల్లింగటన్ మీదుగా కోటగిరివెళ్లిరి. మిలిటరీ కంట్రీ ప్రయత్నములైనట్లె, సోలీ నునూపరెంటు, నీలగిరిజిల్లాకలెక్టరు రిజిస్ట్రార్ డివిజన్ ఆఫీసరు గవర్నరుగారి వెంటవెళ్లిరి. 11½ గంటలకు కోటగిరివేరి. అచ్చటి లోకల్ పండు అను పత్రిని చూచిన తరువాత మూడు మైళ్ల దూరములోనున్న రాస్ రాయ్ తేయాకు తోటకు మోటారుబండిపై వెళ్లిరి. ఈ తోట నాలుగువందల ఎకరములది. దీనిలో అనేకమంది కూలీలు పనిచేయుచున్నారు. తోటకు చూచినతరువాత ఫూహార్ ముచేసి బడిగా ఆరగ్రామ మునకు వెళ్లిరి. ఈ గ్రామములో 800 మంది బడిదారులు ఉన్నారు. వీరిలో చాలమంది కష్టపాదులగుట. కొందరు ఇంగ్లీషు చేర్చుకొని, గుమాస్తాలు, టీకాలరైటర్లు, స్కూలు మేస్టర్లుగ నున్నారు. ఈ గ్రామము తోటలోను మెంటువారి అధికారము క్రింద ఉన్నది గ్రామములకు గవర్నరుగారికి చెప్పకొనవలసిన మొరలేమియు లేవు. గ్రామములో గవర్నరుగారికి స్వాగత మొసగుటకు చక్కని పందిరి వేసిరి. గ్రామాధికారియగు తెల్లగోడారు గవర్నరుగారికి, వారి భార్యకు స్వాగత మొస గెను. ఆయన కుమార్తెకును సార్వతి పెంట్లాండు ప్రభ్యికి పూలహారమును, ప్రభువుకు పువ్వులగుత్తిని యిచ్చెను. తరువాత మందుగుండు సాయుధ తగారుచేయు ఫ్యాక్టరీని కాపలాకాయు పోలీసువారిని గవర్నరుగారు పరీక్షించిరి.

గవర్నరుగారు కొద్దిసేపు ముచ్చటించిరి. ఈ గ్రామ వాసులు వెరచేర్చుకొనినవాడ్యతచాలవలనయు, వీరు విశ్వాస మతో దీనిని వెరచేర్చుచున్నందున చాల సంతసముగ నున్న దనియు, వీరు తమయుభవ్యములలో నెలవిచ్చిరి.

తరువాత గవర్నరుగారు గ్రామములోని చాల ఇండ్లను దర్శించిరి. తెల్లగోడారు మేల్ గ్రామ మొట్టమొదటగవర్నరుగారు కనుపడినప్పుడు, నమస్కరించి కుశలప్రశ్నయడిగెను. వీరు కొందరు ఇండ్లకు వెళ్లి కనుగొనుకొనిరి. పెంట్లాండు ప్రభ్యి చాల మంది బడగిరిలలకు పూతలను ఇచ్చినది. చాల పురాతనపు ఇండ్లు గవర్నరుగారికి కనుపరచబడినవి. వీరినికట్టి 200 సంవత్సరములగును. కుభ కార్యములిక్కడ జరుపబడుచుండును. ఇటీవల ఆధునిక పద్ధతులవీడ కట్టిన ఇండ్లకుమాడ చూపించిరి. తరువాత గవర్నరుగారు తేరియనగ్రామ బడగిరిలవేసిన కోలాట మునుజూచిరి. గ్రామములందరు చాల సంతోషముగ నుండిరి. కొండజాతులవారు చాలమంది వచ్చియుండిరి. వీరందరు గవర్నరుగారు గ్రామమును దర్శించినందున కౌతయు సంతసించిరి. కాలము మహావేగముతో గడచియున్నది. అంతట సుంజ కెంజాములు నందితలను వ్యాపింపసాగెను. గవర్నరుగారు నెల వుత్తీసికొని జనరలు హాండ్లనున్నగు ప్రముఖ లిక్కడకు దనుచేసిరి. తెల్లగోడారుగారు గవర్నరుగారిని వారి భార్యను పుష్పమాలలతో నలంకరించిరి. మోటారుబండి గవర్నరు మెంటు భవన ముగము సగిరించినప్పుడు ప్రజలు తమ సంతోష మును ప్రకటించిరి. కోటగిరిలో కలుపుకు ఆస్తులిగిరి గవర్నరుగారు చూచి ప్రత్యక్షములో నిట్లు వ్రాసిరి. నేనీదమున ఆస్తులిని చూచి చాల సంతసించితిని ప్రతిదియు సరగ నున్నది.

బొంబాయి

జులై 20వ తేదీన ప్రత్యాగమ్యము.

బొంబాయి ఏప్రిల్ 17:—జులై 20వ తేదీన ప్రత్యాగమ్యము గము చేతు లిగి వివాహమునకు సంధి చేసిరి. ప్రతివాది చతుర్థ గ్రామమునాటివార్యములకు దక్కనాణి గురుకులు చక్కని కైతరీయము గాని గ్రామము కట్టి చేసిరి. సాక్షి 20 మంది నుండిరి. వీరిలో నాల్గోరు సంస్కారముయొక్క విధిములకు గురించి తెలిసెను. తనకు జన్మగ నుండుటలను తమ జరుగుచున్నప్పుడు, తోర్తుకు హాసరు కా నక్కరలేమండ చేయవలసినది మొదటిప్రతివాది

జే. ఎం. ముష్టకనుగారు దరఖాస్తు చేసికొనిరి. ఇందుకు సమ్మతించబడినది. సోమవారమురేగును, తేను వాయిదా వేయబడినది.

వివాహమును రద్దుచేసికొనుట.

బొంబాయి ఏప్రిల్ 17:—ఫిరోజీషా సముగ్లాంజీ పెటేలు అను నతడు తన వివాహమును రద్దుచేయుటకు దావా తేసెను. ఈ వివాహ విహారంగముగ జరుగలేదు. దావాలో నేడు జన్మింపజేయగారు తీర్పుచెప్పిరి. ఈ దావా భార్యచేరు సోహబాయి. వివాహమునకు 20 సంవత్సరములు గడిచినది. ఈ దావావలన పార్సీలలో చాల సంతోషము కలిగినది. చాది ప్రతివాదులు మంచిస్థితియందున్నారు. నాదికోరిక ప్రకారము దీక్షి చేయబడినది.

ప్రా. రామమూర్తిగారికి

బంగారుపతక మిచ్చుట.

బొంబాయి ఏప్రిల్ 19:—ప్రా. శేషరామమూర్తిగారు యుద్ధనిధికి సామ్యునిచ్చుటకై యానాటిరాత్రి యాటగావించిరి. ఈ యాటకు పోష్యందరు అడ్డూరి ప్రేటరుగారును వచ్చి యందరి బతుకు గుఱామునిండ క్రిక్కిరిసిరి. మేజరు హార్నర్ గారును వారి భార్యయు యింక నితర యువోపియనులను వచ్చియుండిరి. మేజరుగారికిని వారి భార్యకును పూలహారముల నొసంగిరి. ప్రా. శేషరామమూర్తిగారు తమపనులను చూపిపిచ్చుట మేజరుగారు రామమూర్తిగారి ప్రభుభక్తిని యుద్ధనిధికి సాయము చేసినందులకును వందనము లొసంగిరి. ఒక బంగారు పతకమును రామమూర్తిగారికి, బహుమతినిచ్చిరి. ప్రా. శేషరామమూర్తిగారు యనుచున్న యిక్కడ నున్నంత కాలమును నగిరియతిగులుగ జూడబడిరి.

ప్రా. రామమూర్తిగారు బతుకుజెప్పుచు మేజర్ హార్నర్ గారికి వందనములొసర్చి మన చక్కని గారికిని మిత్ర మండలికిని జయముకులుగుగాత యనిగోరిరి. పంజాబ్ లో నిధికి మరయొకనాటి సామ్యుచ్చుట కంగీకరించిరి. తేజటియదయమున రామమూర్తిగారు, ధోరాజీబోవడరు. కథియవారు నందు 10½ దినములుండెడిమీదట ఆశామ్యదావామనకు బోవురు.

సామ్యాలి యుద్ధము

ప్రెస్టె ముల్లాజాతులకు పోరాటము

బొంబాయి ఏప్రిల్ 19:—ప్రెస్టె ఆఫ్ ఇండియా పత్రిక ఏప్రిల్ 19వ తేదీన విలేఖరుడిట్లు తెలియజేయుచున్నది:— జిదలితలపట్టణము, చూటుఅమపట్టణమునకు రెండుకోశాల ప్రయాణములోనున్నది. ఈ పట్టణమును జోల్ బహాంటూ, హురు, టల్ జలా, హబరుయిగెను. అనుచున్నట్లడించిరి. దీనిని ముల్లానైకిలు, రక్షించి. ఇరుపక్షములవారికి తీవ్రమైనపోరాటముజరిగి (పెంట్లాండు) ఓడిపోయిరి. వీరిలో 200 మంది చనిపోయిరి, దెబ్బలుతిగిరి. ముల్లానైకిలు, జోల్ బహాంటూ, హబరుయిగెలకు కొందరినికూడ పట్టుకొనిరి. ముల్లానైకిలలో నూరుమందికి వచ్చుము: తిగినదట. ముల్లానైకిలలో దత్ బహాంటూ ప్రదేశముమీదకు బయలుదేరుటకు సన్నాహములు చేయుటలు చెప్పుచున్నారు.

దేశవ్యవహారములు-యువకులు

ఆనరల్ సెంట్రాల్ గుగారి హిలో ప్రదేశము.

బొంబాయి ఏప్రిల్ 17:—ఆనరల్ సెంట్రాల్ గుగారికి ఆగ్ర్య సోదరసంఘమువారు కడచినరాత్రి విండుచేసిరి. ఈ విందు సందర్భమున వీరు లోను: పునమాధానముచెప్పుచు గొల్లు హిలో ప్రదేశమును చేసిరి:— కొంతకాలము, దేశసేవా క్రతు మును పూనుటకు గురుకులను కోరుచున్నారు. గొల్లు గొల్లు పక్షిలలో చెట్లవారు, ఇతర వృత్తులకు అభ్యసించిన వారును, కొందరి దేశక్షేమోపకారములలో సుచేయుటయందు పూర్వమువారికి ఉండిరి. ఉత్సాహము కనుపించుటలేదు. ఇదియెంతయు కోరినయము. ఏకవృత్తియందైనను చాలగవృద్ధి జరుగుచున్నది మహావృత్తులందు సాధు మగ్గులయముండ కచ్చును. కాని మారుదేశము కొరుకు, ప్రసక్తికొరుకు, కొంత పాటునడవలసి యున్నది. మీ కాలములో కొంత వడడును ప్రసా సంఘముకు కర్మ క హా క ము ల కు వియోగించుటకు కొరుకున్నారు.

బొంబాయి ఏప్రిల్ 19:—

బొంబాయి ఏప్రిల్ 19:—జులై 20వ తేదీన ప్రత్యాగమ్యము గము చేతు లిగి వివాహమునకు సంధి చేసిరి. ప్రతివాది చతుర్థ గ్రామమునాటివార్యములకు దక్కనాణి గురుకులు చక్కని కైతరీయము గాని గ్రామము కట్టి చేసిరి. సాక్షి 20 మంది నుండిరి. వీరిలో నాల్గోరు సంస్కారముయొక్క విధిములకు గురించి తెలిసెను. తనకు జన్మగ నుండుటలను తమ జరుగుచున్నప్పుడు, తోర్తుకు హాసరు కా నక్కరలేమండ చేయవలసినది మొదటిప్రతివాది

మున, బొంబాయికి రావచ్చును. కడచిననెల 27-న తేదిటపాల తో బయలుదేరిన 'మెడీసా' యను స్త్రీయరు: వేదవిశినివారము లండనుచేరినది.

వేట పికా.

చిగతిపులి మీదపము.

బొంబాయి ఏప్రిల్ 20:—నానాలోండి ఈ క్రింది సంఘము తెలియచున్నది:—బొంబాయివాసియుగు దాక్తురు సోటరుగాను అదివారము చిగతిపులకు వే. డేరి. ఈ సందర్భమున ఒక పులి: దెబ్బతిగిరినది. తరువాత దీనిని వీరు వెంట డించి: పుడు ఆకస్మాత్తుగ మోదపడినది. వీరి: విశ్రాంతి: చేసిరి. తరువాత బొంబాయికి తీసికొని సోబడిరి.

కరాచీ

గోధుమల కమ్మివనరు.

సింధునాకెట్టుపత్రిక

కరాచీ ఏప్రిల్ 19:—సింధునాకెట్టుపత్రిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది:—కరాచీ బొంబాయికి అయిదువందల మైళ్ల దూరములోనున్నది. కరాచీ, గోధుమల మునుమిచేయు గొప్ప రేవుపట్టణము. ఇక్కడ చాలమంది ప్రజలుబున్నారు. గోధుమల వ్యాపార సందర్భమున యే గొప్ప: చేయుట: కమ్మి వనరుగా రింకను బొంబాయిలోనుండి కాలమును వృనచేయు చున్నారు. దీనివలన ప్రయోజనముండదు. గావున బాగావ్యాపారము జరుగు కరాచీకి వచ్చిన యెడల లాభకరము: నుండును. కలకత్తా

బెంగాలులో స్వదేశి పరిశ్రమల అభివృద్ధి.

కలకత్తా ఏప్రిల్ 17:—జే. ఏ యల్. స్వామి, బి. సి. యల్. గారు బెంగాలులోని స్వదేశి పరిశ్రమలకు గురించి వ్రాసిన రిపోర్టు నేడు ప్రచురింపబడినది. వానిలో ఈ క్రింది విషయములు వ్రాసియున్నవి:— మొదట స్వదేశి పరిశ్రమలు బయలుదేరుట, అని నశించుటకు గురించి వ్రాసియున్నది. స్వదేశి పరిశ్రమలు నశించుటకు కారణములు కావలసినంతవచ్చు లేక పోవుట, సరియైన మేనేజ్ మెంటు లేకపోవుట, హిందూదేశములో హిందూదేశములు స్థాపించు పరిశ్రమలకు కారణసంతోషముకొండవలెను ఏలనగా, హిందూదేశము నందలి వ్యాంకులు హిందూదేశ పరిశ్రమలయములకు ఆపస్తియ్యివు. యంత్రముల నమ్ముకంపెనీలు కూడ ఆస్థమీద యంత్రములను సప్లయచేయు పరిశ్రమలయముల వారు తమ కర్మాగారములో తయారుగు వస్తువులకు యితరులకు ఆప్పుగా యిచ్చుచు తాము తయారుచేయు వస్తువులకు ముడిసరకు కావలసినప్పుడు దెబ్బ నిచ్చి కొనవలసివచ్చుచున్నది. కాబట్టి వ్యాంకులలో ఆప్పు తెచ్చుకోగల పరిశ్రమలకు స్వదేశి పరిశ్రమలయముల వారుచాల దెబ్బకు కలిగి యుండవలయును. వ్యాంకులు ఆప్పు నిమ్మక పోవుట వలన చాలయిబ్బందిగా నున్నదని స్వదేశి పరిశ్రమలయాధికారులు అనేకమంది నాతో చెప్పినారు. హిందూదేశములు యంతలో తమదెబ్బకు పరిశ్రమల అభివృద్ధికి విఘోగించు నట్లు కోచరు. ఇంగ్లండులోనత ఈ దేశమునందు నుభగకపువారికి ధనములేక. దేశములోనిదెబ్బకుంతయుమావ్యాపకములు, భూస్వాములు, గొప్పగొప్పఉద్యోగముల చేతులలోనున్నది. భూస్వాములు గొప్పగొప్ప లాయరు మొదలగు వ్యక్తులు తమదెబ్బకు భూములు కొనుటకు కట్టలకు యిచ్చుటకు విరికెనాగింతురు. అట్టిని తాకట్టు పెట్టుకొని యిచ్చి ఆప్పులమీద నూటికి పాటుకు 6 మాపాయలు వచ్చును. అట్లు పోవునను భయములేను. బెంగాలులో ఎవరో ఒక భవంతుకు బయలుదేరి, లేగా పనియంది ఏమైన పరిశ్రమలయములను స్థాపించి వానివలన లాభము వచ్చునని చూపిగాని బెంగాలు జనము తమధనమును పరిశ్రమల అభివృద్ధికి నిచ్చుచుగా విరియోగించరు. ఇతర దేశములకువై నాశన పరిశ్రమలను నేర్చుకొనివచ్చిన యోశులకు శాస్త్రజ్ఞానము చక్కగా యున్నది, కాని నష్టమునాకుండ పరిశ్రమలనునెప్పు వ్యాపార పద్ధతులకు తెలియవు. బెంగాలులో కల్లుముగా మొదలుపెట్టి అభివృద్ధి చెందిన పరిశ్రమలుగొన్ని యున్నవి. బెంగాలు స్వేచ్ఛ నూటికల్ కరు: నె. గుప్తామించిన వెన్ను, పాటిక తగూరుచేయు ఫ్యాక్టరీ, దత్తుసానీచిర, కెటె: న వారిగూడు ఫ్యాక్టరీ, కలకత్తాలోనన్న మట్టిపాట్రా: లికారుచేయు ఫ్యాక్టరీ. వోల్: న మునుచేసెను బెంగాలు స్వేచ్ఛ. ఇది స్వేచ్ఛితివాండి అట్లు అభివృద్ధి చెందినది.

గవర్నరుగారు వారి హాజరే కర్మము

బెంగాలులోని పరిశ్రమలను వ్యాపారము: ప్రా. శేషరామమూర్తిగారు చేసికొనవలెను. బొంబాయిలోనున్న యింగి: న చేయెచ్చు సామ్యుచ్చుములకు: కామ్యుచ్చుములకు: ఆయాపరిశ్రమలకు కలది కొకరము: నాకు: నమ్ము: నులకు ప్రకటించిన లాభములేను. అప్పుకుముల: నది ప్రా. శేషరామమూర్తిగారు ప్రతిపక్షములకు స్థాపించు. వామందలచిన వామందులకు ఆప్తుకములకు: నుంచిరి: న తెలియ: న

కాబట్టి పుస్తకములను ముక్కులకొరకులేదు. గర్భ మెం
టువారు స్వంతముగ పరిశ్రమలను సాపించి తాము
తయారు చేయించు పుస్తకములు అమ్ముడు పోవు
ననియు, లాభముకల్పించును ఇంతవఱకు వస్తువులను
తయారుచేయించు వస్తువనియు, మామీదకలెను. దీని వలన
లాభము కలదు. జనులు వెంటనే గర్భ మెంటు వారి మా
మున నవలంబించును. పరిశ్రమలను దొరతనమువారు స్వంత
ముగ సాపించి దానివలన లాభముకాబట్టి ప్రజలకుమాపరాదు.
గర్భ మెంటువారు ఆయాపరిశ్రమలనుగురించినవిషయములను
తెలుపవచ్చును. అది 1910 సం॥లో ఇండియా కేంద్ర గృహ శా
ఖా వుత్తరేశ్వరి, కానివిషయములను తెలిపినంత మాత్రమునలాభములే
దు. మదరాసు గర్భ మెంటువారికి స్వంతముగ పరిశ్రమలను
సాపించి చేయుటకు ప్రోత్సహించుటకు చాలలాభముకలదు.
గాజుసామానుల తయారుచేయుటకు నిధియుగలదు. ఏ
యూరొపియన్ కంపెనీ కుదులకెట్టి ఇండియాలో యేయే
రకపు గాజుసామానుల తయారుచేయుటకు వీలున్నదో? పరి
శ్రమలు చేయించి పెట్టాలను గాని. ఈలోపుగానే దొర
తనము పోకల్పించునన్న గాజు ఫ్యాక్టరీ యజమానులతో
నాలోచించి, వారు యిదివరకు తయారు చేయుచున్న
సామానులు గాక మరి యేయే సామానులు చేయ
వచ్చునో? ఆ ఫ్యాక్టరీలోనే పరిశ్రమలు చేయవచ్చును.
నేనుచున్నది పుస్తకముల ఫ్యాక్టరీలను చూచినాను. ఒకటిపనిని
ఆపివేసింది. చంద్రశేఖరన్ కొద్దికాలాలో ఆపివేయుటకు
నిధియుగలదు. ఈ ఫ్యాక్టరీలకు ద్రాగతిపట్టుటకు కావలసి
నంతకెట్లుబడి డబ్బులేకపోవుటయే కారణము. నిపువులల సౌ
ఖ్య క్రియజమానులకు యింకను ఒకటిరెండు యిబ్బందులుకలవు.
ఒకటి ఏకకక్షిరకంకపోవుట. ఈవిషయములో ఫారెన్
డిస్ట్రామెంటువారి సాహాయ్యముతో పరిశ్రమలు చేసినగాని
లాభములేదు. ఆయాప్రదేశములలో సాపించిన పరిశ్రమల
యందు దొరతనమువారు యిది వరకు కన్న యెక్కువ
అభిమానమును చూపవలెను. దొరతనమువారికి కొవలసి
వస్తువుల నన్నిటిని స్వంత పరిశ్రమలయములలో కొనవలెను.
స్వల్పముగానుట్టుకు స్వంతపరిశ్రమలయములలో కొనవలసిన
ఎక్కువ భాగము అమ్ముకలసి వచ్చుచున్నది. కాబట్టి
స్వంత పరిశ్రమలయములవారు స్వయం చేయగలిగినవి వస్తువుల
ను దొరతనమువారు పొందినట్లే కొనవలెను.

కొన్ని సలహాలు.

- (1) తమ ఇంట్లోనుండి నాలు, పట్టు, గుడ్డలను
నేను సాలెవాండ్రుకొనును. ఇట్టిది కస్తువులను తయారు
చేయు కంచరివారి కొరకును సాహాయ్య పరపతి సుఖములు
సాపించవలెను. సాలెవాండ్రు నాలు, కంచరివాండ్లు ఇట్టిది
కొనకొనుటకు సాహాయ్య పరపతి సుఖముల ఇవ్వవచ్చును
వారి సాహాయ్యము చేయవలెను. వారు తయారుచేసిన సర
కును అమ్ముకము చేయించుటకుమాత్రం సాహాయ్యము చేయ
వలెను.
- (2) క్రొత్తక్రొత్తయంత్రములతో పనిచేసి గాంధీకు,
కంచరివాండ్లకు చూపవలెను. నాతన పద్ధతులను మాత్రం నేర్ప
వలెను. క్రొత్తనాలు మగ్గులు, వానిని పనిచేయించును.
యిదివరకే సాలెవాండ్రు చూపడమైనది. కాని పట్టు నేతకాం
ద్రు మాత్రం కొత్తయంత్రములతో నేయడపులను నేర్పవలెను.
ఇట్టిది పనిమట్లై పూజచెప్పుటకు, వానికి మెరుగు
కెట్టుటకు ఉపయోగించు చున్న క్రొత్త యంత్రములను,
పని చేసి కంచరివాండ్లకు చూపవలెను
- (3) ఫారెన్స్ డిపార్టుమెంటువారు నిపువులల, కలములు,
వెళ్ళును తయారుచేయు ఫ్యాక్టరీలకు కట్టుకు చాకగా స్వయం
చేయవలెను. దొరతనమువారు యామాత్రపు సాహాయ్యముచే
వినవలెను. ఇంతమాత్రముకేవలం పరిశ్రమలను ప్రోత్సహిం
చుటకు చేయగలిగినంత సాహాయ్యము చేసినారని నేను అనుకును.
కేంద్ర విషయములు ప్రజలేమానుకొనవలెను. బాయింట్లుస్తాకు
కంపెనీలకన్న పనిముట్లు యితిరల సాహాయ్యమును కొరకయే,
ఒక్కొక్కరుగానే పరిశ్రమలను సాపించవలెను. ఇంగ్లండు
లో బాయింట్లుస్తాకు కంపెనీలు తలచుచున్నవట్టికే పరిశ్రమలు
చాలా అభివృద్ధి పొందినవి. మొట్టమొదట
ఎకటో ఒకటి నిరుడు కొద్దిలో ప్రారంభించి
పరిశ్రమలు అభివృద్ధిలోకి తీసికొనివచ్చి లాభముపొందెను.
తరువాత బాయింట్లుస్తాకుకంపెనీలు బహుళదేశీ ఆపరిశ్రమలనే
కేంద్రముగావై పనిచేయవలెనని. కాబట్టి దేంగాలులో మాత్రం
ఎకటో ఒకటే. భియలుదేరి ఒక్కొక్కరై ఇతిరల సాహ
య్యముచేయించు పరిశ్రమలను సాపించి లాభముపొంది చూపవలెను.
కొన్నింటి యావిధముగ లాభమును పొందుకయమున డబ్బుల
వారిలో చాలామంది వారిమామనే అనలంబించి తమడబ్బు
తో పరిశ్రమలను సాపించును.

ఒక డిప్యూటీ కమిషనరు.

గజ్టెటుమిదమండి పడి పనిపోవుట.

బాంకిపురము ఏప్రిల్ 19:— డిప్యూటీ కమిషనరు బుల్
గారు గుర్రపు స్వారి చేయుచుండగా నిన్ను ఛాపావద్ద పడి
పోయిరి. తరువాతి వీరుస్వస్థులై రాకుండగనే పనిపోయిరి.

గాడ్డెను రిచి బుదిపోలు.

కేసు నాయుదా చేయవలెను.

కలకత్తా ఏప్రిల్ 19:— గాడ్డెను రిచిద్ద నొక బండిలో
బండిపోటు జరిగినది. రాజధాని కళాశాలలో చదువుచున్న
అతల కృష్ణగోను, కలకత్తా బడ్డెటు పత్రిక సహాయ సంపా
దకుడగు విద్యానాథవిశ్వాసు, మెట్రెపాలిటనుకు చదువు
చున్న రజనీకాంతకు విద్యార్థి బంగార ప్రత్తి యంత్ర
శాలలో పనిచేయుచున్న విజయ కృష్ణగోను, రాయపురము
నివాసియున కంపెనీదనాథ కట్టాచారి అను వారలు ఈ బండి
పోటునుండగ్గురున చాడ్చిపోయిరి. ఈకేసు నేడు అల్లిపురం
బాయింట్లు మేజిస్ట్రేటు గారివద్దకు విచారణకువచ్చినది. కేసును
పరిచినప్పుడు కోర్టు ఇన పై క్షుర వి. కే. నను అర్, కే.
గోను; ఎన్. ఎన్. బట్టాచారి రాధా చరణ పరమ
శివు, సత్తిపాపగోను అను వారుచేసిన నేరములనుగురించి,
ప్రతిమను వాఖులైనది. వీరిందకు ఇప్పుడు ఆయుధశాసనము
క్రంద, చీఫ్ మేజిస్ట్రేటు మేజిస్ట్రేటుకోర్టులో విచారించబడు
చున్నారు. అతలకృష్ణగోను, విద్యానాథ విశ్వాసు, అను
వారిమీద సాక్ష్యములేదు. అందుచే వీరిద్దరు విడుదలచేయ
బడిరి. ప్రస్తుతపు జామీను ప్రతిమను రద్దుచేయవలసినదనియు,
క్రొత్తవానిని వ్రాయించివుచ్చుకొనవలసినదనియు, దొరతనము
వారిపక్షమున వాదించబడినది. ఇట్లు చేయవలసిన యవసరము
లేదనియు, ఏకోజునైనను ముద్దాయిహాజరుగనట్లు మేజిస్ట్రేటు
గారు చేయగలరనియు, ఇందునకు ప్రస్తుతపుచాండులో చాలు
ననియు, ఎన్. ఎన్. మల్లికుగారుచెప్పుకొనిరి. పూర్వముపుచ్చు
కొనినంతసామ్యు జామీనుపుచ్చుకొని, ముద్దాయిలను విడుదల
చేసిరి. కేసునాయుదా చేయబడినది.

ఒక విచిత్రమైన బుదిపోలు.

దొంగలు జన్మములని పన్నాగముపన్నుట.

కలకత్తా ఏప్రిల్ 19:— కడదిన కనివారము రాత్రి
బాబుమహదేవ భట్టియన వారియింట్లో నొక విచిత్రమైన
దొంగతనము జరిగినది. వీరిది భోరాయను గ్రామము. ఇది
దైమండు హార్బరు నుండివిజనులోనున్నది. వీరు గ్రామపంచా
యతీక అధ్యక్షులు. వీరును, ఇంట్లోనివారును గాభిరావర
నకులే యుండగా, ఎకటోవచ్చి మహదేవుని పోలీసు సబ్ సై
క్టరు నేలుచుచున్నట్లు కబురుచెప్పిరి. తక్షణం రావలసినదని
కోరిరి. సాపమితకు నిజమునకొని బయలుదేరెను. అంతట
ఏడెనుండగ గురు దొంగలు మీదపడి ఇంట్లోనికిలాగొని
వచ్చిరి. మరికొందరు బయటనుండి బాబులను కేల్పవారం
భించిరి. తాను రక్తవలసియు, కొంపకు దోచిపోవటకు
వచ్చితిమనియు, దొంగలు చెప్పిరి. ఇనుపవెల్లె తాళముచేతు
లను తెచ్చుకొనిరి. సాపమితకు తాళముచేతులను దొంగల
కిచ్చివేసెను. దొంగలు చాలా ఆస్తి పట్టుకొనిపోయిరి.

లాహోరు

స్నేహము కమిషనరులు.

మిల్టానలో విచారణచేయుదురు.

లాహోరు ఏప్రిల్ 19:— హిందూదేశ రక్షణశాసన
ప్రకార మేర్పడిన స్నేహముకమిషనరు నేడుమొదట లాహో
రులోగాక మిల్టానలో విచారణ ప్రారంభింతురు. లాహోరు
స్వామిస్థానమువారు 26 వ తేదీనుండియు విచారణ ప్రారం
భింపవలసియుండెను. కాని, వారివిచారణ మరికొన్ని దినము
లాలస్యముకావచ్చును.

నల్లదూషణమునకు ప్రేరేపన.

లాహోరు ఏప్రిల్ 19:— ఖాల్సాపంత్కి పోకత్తన
గాఖాల్సాపంత్విషయమునకు ఛాపావత్తమున ఒకటింది
నందులకు కానరాదు. విషంబువద్దకు అవసరము పాటి
యలో విచారించబడుచున్నారు. ఈపుస్తకమునందు సీక్రల
మతమునుగురించి నింకొక గ్రామముదెనుట. వీరికి చెరి యొక
సలహా ఇయిదును చెరి రూ200 లు జూల్కా వాయునవిధించి.
సాటియాలా మిథ్యస్వామిస్థానమున బహుళా అప్పీలుచేయు
దురు. మద్దలులు ఆర్యసమాజములకు, అవి బుల్లెట్ క వ్రాయు
చున్నది.

హిందూస్తాను స్వామి కేసు

తీర్పులోని కొన్ని సంగతులు

లాహోరు ఏప్రిల్ 19:— హిందూస్తాను స్వామికు
ఇదివరకు మేనేజరు డైరెక్టరుగ నుండి దొలగిరాయికి 4
సంవత్సరములును మేనేజరు హాల్డెన్ డైరెక్టరును, ఒక సంవత్స
రమును కిక్కిరింపబడినది. వీరు జమాఖర్చు పత్రములనుదిద్దిరి.
ఈ కేసులో చీఫ్ కోర్టు వారిచ్చిన తీర్పునేడు పంజాబ్ పత్రి
కలో ప్రకటింపబడిన దానిలో నీక్రింది సంగతులున్నవి.
భాగస్వాముకు చాలెరురాయి ఎక్కువ లాభమువలన పెట్టిం
చెను. దాని వలన ఆక్రమముగ తాను లాభము పొందెను. మరి
యు భాగస్వాములకు లాభము కలిగించెను. అమర్వాదగ
ప్రవర్తించెను. ఈసామ్యువీరిని క్రిమిపాటికగారు వాదించిరి.
దీనివలన తప్పులేదట. ఇదిసరికాదు. భాగస్వాములును చాలత
రాయి సామాన్యలకలె డబ్బుఖర్చు పెట్టుటకు వీలులేదు.
డబ్బునుదాచికొనినవారికి వీరు తీరవారులు. వీరికిజవాబుదారి
ఉన్నది. ఇదిఒకలిమి లేదు కంపెనీకి రిజిస్టరుచేయించబడినది.
లాభముగవచ్చిన సామ్యులోనుండి మాత్రమే వీరిలాభము
పుచ్చుకొనుటకు హక్కుగలదు. వీరుకొనుటకుకంపెనీలనున్న
నిబంధనల ప్రకారమునడమకొనవలసియున్నది. లాభముపట్టుకే
వీరికహక్కున్నది. ఇంతకంటెక్కి వాక్కులేదు.

మిమవరు.

మిమవరు స్వామి లెక్కలను స్పష్టించుట.

లాహోరు ఏప్రిల్ 19:— మిమవరు బాంకి దివాలా
తీసినది. ఆబాంకికి మేనేజరుగా నుండిన పరుమాం దను
నతడు జమాఖర్చు లెక్కలలో దొంగవ్రాతలను వ్రాసిననేర
మునకు మిల్టానలో మొదటి తరగతి మేజిస్ట్రేటు భాను
మైదుల్లాగారివలన విచారించ బడుచున్నాడు. అతనిని బాన్సాను
నిన విడుదలచేయుటకు స్వామిస్థానపతి యంగ్గిరంపల్లెడు.
బుజుములను తీర్మానము చేయువారు నిన్ను సమాజేశమైరి.
స్నేహములిక్కిదేనున్నట్టి రాయి దామోద్దరదాను గారేర్పరచిన
విధానము చర్చింపబడినది. దాని భావము సమాకరణము.
కార్యనిర్వహణమును, రావలసినసామ్యును రాబట్టుట, దావాలు
లెక్కలను పరిశోధించుట యనుమాను తెగలక్రింద భాగించుట
ఈబుజుతీర్మానాధికారులయజ్ఞానసారము మిల్టాన రావ
ల్లిండి లాధియానా లాహోరులోనున్న వారువారియధికార
ప్రాంతములయందుబుజుములనురాబట్టెదరు. దావాలు లెక్క
లపరిశోధనమును లాహోరులో బాయింట్లు జనరలు లిక్కిడెట
రుగారి యాజమాన్యముక్రింద నిర్వహించబడును. ఈయంద్వో
గులు చేయవలసినపనివారియొక్కవలసినమాల్యమున్నగు విషయ
ములు సంస్కరింపబడును. భవముస్తములేమండమాడబడును.

హరిద్వారము.

హరిద్వార తీర్థమున గలిగినవికల్ప.

అలహాబాదు ఏప్రిల్ 16 హరిద్వార మేలాయందు
సంభవించిన విపత్తునుగూర్చి యీక్రింది వివరములు తెలిసినవి.
ఈనెల 18 తేదీ 4 - 50 గంటలకు హర్మిన్వైంగుంట సమీ
పమునను యేటవాలు స్థలమును దిగుటకొక పెద్దగుంపు
బయలుదేరెను. దిగుచుండగ నీగుంపులోని ముడుగులుయిద్దరు
కాలుసారిపడిరి. పోలీసువారులోయేటవాపులోపలమరి 22
రు పడిత్రొక్కుచునందు హతులైరి. అంతయుకొన్ని నిమిష
ములలో జరిగెను. పోలీసువారు వెంటనే క్రమముమిల్పిరి.
కొంతమంది యువ్యోగీయులను అపహవచ్చటికి వచ్చియున్న
ఇండియా నేవక సంఘమునందలి సభికులును క్లామాపాత్రముగ
సాయమొనర్పిరి. డెబ్బలు తిరిగివారిని దీసికొని పోవుటకును
చికిత్సయొనర్చుటకును వయద్యసాహాయ్యము వెంటనే వచ్చెను.
ఆనాడెక నేమియు సంభవించలేదు. ఉత్సవములు జరుగునపు
డెల్లరు రి లక్షలనుండికి పముగా జనులుకూడెదవారు. ఈవిష
తార్కరణములను జ్ఞాకలెక్టరుగారు విచారించు చున్నారు.
హతులయినవారిలో 9 గురుస్త్రీలును 18 పుత్రులునున్నారు

సిల్వా.

యధము, తెల్లగ్రాము.

సిల్వా ఏప్రిల్ 19:— యధముజుగుచున్నయన తెల్ల
గ్రాములకు సంబంధించి కొన్ని నిబంధనలుచేయబడినవి.
ప్రతి తెల్ల గ్రామునకును విషయమున చివర ను
సంపువారి ఇంటి పేరు కేంద్రంలేదు. ఈ విషయమును
తెల్లగ్రాములను పంపుచారందరు తెలిసికొని అట్లుచేసినయెడల
చాల ఇబ్బందితేవండపోవును. భాను, మేరి, అబ్దులు, చంద
పు, తిండి, తల్లి అవి సంతకములచేసి కొందరు తెల్లగ్రాము
లను పంపించుచున్నారు. ఇట్టి తెల్లగ్రాములేయియు కంపెనీద
రు, అందుచేత నీవిషయమై తెలియజేయబడినది. కంపెనీదేర
గాని, క్లుప్తీకరించి రిజిస్టరుచేయించుకొన వీరు వామాను ఇంటి
పేరుగ నుపయోగించుకోవచ్చును.

LONDON, April 16.

South the twenty-fourth Brigade towards similarly held up by machine guns. The fifth Brigade, on the right of the Twenty Fourth, held up by machine guns from a bridge over the slayes, north-west of Bois du Biez. The Dehra Dun and Jullunder Brigades moved to attack Bois du Biez, but were held up on the line of the River Deulayes by an enfilading fire from the defended bridge, which was assuming considerable importance. Artillery was brought to bear on the bridge while Sir Douglas Haig directed the First Corps to despatch some battalions in support of the attack on the bridge, but darkness falling and the enemy receiving reinforcements, further progress could not be attained. The Fourth and Indian Corps proceeded to consolidate their position, whilst these operations were proceeding, and the First Corps attacked from Givenchy, but the enemy's wire was insufficiently cut and little progress was possible. The Fourth and Indian Corps renewed their attack on March 11th, but it was soon seen that further advance was impossible till artillery had dealt with various houses in the defended localities. Efforts were made thus to direct artillery fire, but the weather did not permit of aerial observation, and telephonic communication being broken it was impossible to do this with sufficient accuracy. Even when our troops had stormed a house here and there it was impossible to check our artillery, and consequently the infantry had to withdraw. The same unfavourable conditions prevailed on March 12th. The Fourth and Indian Corps gallantly attempted to capture strongly fortified positions, but were unable to maintain themselves although they succeeded in holding them for some hours. The Germans violently counter-attacked, supported by artillery, but were easily repulsed.

Offensive Operations Suspended.

As most of the objects had been attained, offensive operations were suspended and the ground won was held and consolidated. Cavalry were in readiness to follow up the infantry success.

Cavalry and Artillery Work.

The Fifth Cavalry Brigade made a considerable advance, but the situation was not so favourable as had been hoped, and consequently no further action by cavalry was advisable. Artillery of all kinds was handled with the utmost energy and skill and rendered invaluable support.

Field Marshal's Opinion of the Battle.

The Field Marshal declares that his estimate of the battle is best expressed in his order to Sir Douglas Haig conveying "warmest appreciation of the skilful manner in which orders had been carried out and fervent appreciation of the magnificent gallantry and devoted and tenacious courage of all ranks whom Sir Douglas Haig ably led to victory."

H. R. H. The Prince of Wales.

The Field Marshal concludes:—The Prince of Wales is the bearer of this despatch. His Royal Highness continues to make most satisfactory progress. He was on my staff as Liaison Officer at the battle of Neuve Chapelle, and the reports of Generals agree in commending his thoroughness. I myself have been very favourably impressed by the quickness with which his Highness has acquired a knowledge of the service and his deep interest in the welfare of the men, who greatly appreciate his visits. The Prince did duty for a time in the trenches with his battalion.

The Bishop of London and Sir W. Robertson.

The Field Marshal warmly commends the untiring devotion of the Bishop of London and the able, devoted assistance of Lieut-General Sir William Robertson. Many other names form the subject of a separate report.

Loss of British Submarine 'E 15'.

LONDON, April 18.

The Press Bureau announces that the British submarine E 15 made a difficult reconnaissance in the Kephez minefield in the Dardanelles yesterday but ran ashore.

Crew Rescued and Interned.

An official Constantinople communique says that the officers and men were rescued and made prisoners.

Constantinople Communique.

LONDON, April 18.

AMSTERDAM.—A Constantinople communique says "E 15" was sunk in the Dardanelles. Three officers and twenty-one men of a crew of thirty-one were rescued and captured.

Rumoured Naval Actions.

Statement by Mr. Churchill.

LONDON, April 19, 4-35 A. M.

Mr. Churchill, in a statement to the press denying rumours recently current, says:—"There has been no naval action of any kind in the North Sea during the last month,

Reuter. Managing Director of Reuter's telegraph company was yesterday found lying dead in his room near Reigate. A revolver, which had been discharged, was found, and there appears to be little or no doubt that the Baron fell by his own hand. He was greatly overwrought by the sudden death of his wife, to whom he was warmly attached and whose body still lies in his house awaiting interment.

LATER.

Baron De Reuter's body was found in the summerhouse. A letter was on the table addressed to "The spirit of my dear wife Edith." The Baron and Baroness will be buried together at Reigate on Thursday.

How Mr. Gladstone Died ?

LONDON, April 19.

The Welsh Fusiliers went into trenches on April 10th and Mr. Gladstone on the following Tuesday. He was on a parapet endeavouring to locate a sniper when he was shot in the forehead.

An Aviator's Daring.

LONDON, April 19.

An English aviator dropped bombs on the station at Haltingen, destroying a hundred yards of railway. He flew up the Rhine in the direction of Mulhausen, escaping five forts.

The Next Football Season.

LONDON, April 19.

It is officially announced that there will be no cup or league football next season unless the war is ended.

FRANCE.

French General Decorated.

By Prince Arthur of Connaught.

LONDON, April 19.

PARIS.—Prince Arthur of Connaught on behalf of the King, has decorated General Liaunoury, who was recently wounded, with the Grand Cross of the Order of St. Michael and St. George.

Paris Communique.

LONDON, April 19.

PARIS.—A Communique says:—The British carried two hundred metres of the German trenches in Belgium near Zwartelen and maintained and consolidated the ground won in spite of the counter-attacks. We made appreciable advance in Alsace on both banks of Fecht and occupied the crest of Burgkorpfe southwest of Schilleckerwasser directly dominating the valley. We also made noteworthy progress on the south bank from Schnepfenriet district and occupied notably a series of commanding heights. We captured a section of mounted artillery and two quick firers.

RUSSIA.

The Struggle for the Carpathians.

Fierce and Desperate Fighting.

Russian Official report.

LONDON, April 19.

PETROGRAD.—An official statement says at the beginning of March, (old style,) the only portion of the principal chain of the Carpathians in the possession of the Russians was the region of the Dukla Passes. All the other passes were in the hands of the enemy. We decided before the season of the melting of snows and bad roads to extend our positions dominating the outlets into the Hungarian plain. The great Austrian forces, which were concentrated for the purpose of relieving Przemyśl were then between the Lupkoff and Uszok passes, and our grand attack was planned for this sector. To facilitate a frontal attack over difficult ground it was decided to make an auxiliary attack in the direction from Bartfeld to Lupkoff. This began on March 19th, and was completed on March 23rd, and the main attack began on March 28th in the direction of Baligrod enveloping the enemy's positions on the west at Lupkoff and on the east at the source of the river San. The enemy offered a most desperate resistance, bringing up every available man, including German troops and numerous dismounted cavalry, his effectives on the Bartfeld-Uszok front exceeding three hundred battalions. Notwithstanding this and the great natural difficulties we completed our task by April 5th. Subsequently fighting in the Carpathians was concentrated in the direction of Rostok, where the enemy, notwithstanding enormous losses delivered on the 16th instant with great forces sixteen barren attacks on the heights we occupied east of Telepotsch.

IN.

The London correspondent of the "Gazette" cables on the 14th that the Smyrna are leaving for, or a superior. An impression prevails in the town. Military requisitions start.

The Sultan's Decision.

Announced in the Recent C.

A correspondent of the "Temps" states that the Sultan of Turkey announced to the recent Council of Constantinople his intention to abdicate should the Young Turks, but rather never have reigned than to see the their politics had brought upon the country.

The Dardanelles.

Bombardment Resumed.

LONDON, April 19.

ATHENS.—The bombardment of the Dardanelles resumed on Saturday.

Turkish Aeroplane's Failure.

A Turkish aeroplane dropped bombs on the war Tenedos, but missed and the aeroplane was pursued by allied seaplanes but it escaped.

The Action in Shaiba.

Turkish Force in Disorganized Retreat.

SIMLA, April 19.

Latest reports from Basra show that the Turkish force opposed to us near Shaiba on the 14th April is in full retreat up the Euphrates. The force was seen on the 15th near Retawi, over thirty miles northwest from the battlefield of the 14th, retreating in an entirely disorganised manner, part of the force moving by land and part in country-boats of every description.

The Enemy's "Loss".

The enemy's losses on the 14th are estimated at 2,500.

AUSTRIA.

Failure of German Efforts.

To Effect Agreement with Austria.

LONDON, April 19.

ROME.—It is authoritatively announced that notwithstanding the German efforts to secure an agreement between Italy and Austria on the lines of territorial concessions, the negotiations have failed.

HOLLAND.

German Explanation to the Dutch Nation.

LONDON, April 19.

AMSTERDAM.—In reply to the Dutch protest Germany says she had no intention of attacking a Dutch vessel but it is possible that owing to an unfortunate accident the steamer 'Katwijk' was torpedoed by a German submarine. If this is proved to be so an enquiry which will be instituted, Germany will not hesitate to apologise and offer full compensation.

ITALY.

Attack by Austrians on the Frontier.

Assailants Repulsed.

LONDON, April 19.

PARIS.—A Milan telegram says that the Austrians on the frontier attacked the Eleventh Bersaglieri, which repulsed their assailants and followed them for two hundred yards into Austrian territory.

Losses on the Both Sides.

There were losses on both sides, which are said to include at least a hundred killed.

Report on the Incident Called for at Rome.

The colonel of the Regiment has been ordered to Rome to report on the incident.

duced in consequence of the fact that the surnames of the senders, which could only be a very large amount of the messages, would be still in the hands of the telegraph offices in India signed "John," "Mary," "Abdul," "Mother" etc., none of which can have been asked to call attention to may be added that the name of a firm abbreviated address is admissible as a

CALCUTTA.

Arden Reach Dacoity Case.

Case Postponed.

CALCUTTA, April 19.

which Atul Krishen Ghosh, a student of College, Baidya Nath Biswas, Sub Editor of "Budget" Rajoni Kantho Basu, matriculant, Bejoy Krishen Ghosh, employed in Mill, and Narendra Nath Bhattercharjee were charged with having committed dacoity at Garden Reach, came on for hearing at Magistrate of Alipore to-day. When the case on, the Court Inspector submitted charge sheet section 395 I, P. C. against B. K. Basu, R. K. Bhattercharjee and two others persons named Charan Pramanick and Patit Pabon Chosh present undergoing trial in the Chief Magistrate's Court on charges under the Arms Act. It was also urged on behalf of the Crown that the present bail bonds be cancelled and fresh ones taken. On this Mr. S. N. Mullick submitted that there was no need for such measure being taken as the Magistrate was quite competent to compel the attendance of the accused on any day he liked on the strength of the present bonds. The Magistrate ordered the accused to be released on the same bail and postponed the hearing of the case.

A Curious Dacoity.

Dacoits Represent Themselves as Germans.

CALCUTTA, April 19.

A dacoity of a curious nature was committed in the house of Babu Madhob Chatterjee President, Panchayat of Dhora, Magrahat, in the Diamond Harbour sub-division, on the night of Saturday last. It appears that while the President Panchayat and the inmates of his house were fast asleep at mid-night some persons called from outside the house that he was urgently wanted by the local Sub-Inspector of Police. As he left some six or seven dacoits dragged him back into the house while others began to fire bombs outside. The President of the Panchayat was told by the dacoits that they were Germans and had come to plunder his house. They demanded the keys of his iron safes which were handed over to them. The dacoits after ransacking the house decamped with cash and jewellery of considerable value.

The Indian Football Association

CALCUTTA, April 19.

At the 21st annual general meeting of the Indian Football Association at the Y. M. C. A. Sir Lawrence Jenkins presided. All the Clubs but two on the governing body were represented. The proposal of electing H. E. Lord Cramichael as Patron was unanimously carried. Sir Lawrence was re-elected as the President and the following are the members of the Council for ensuing year:—Messrs. Crawford, Medlycott, Cooper, Barber, Richardson, Buck, Lowman, Bose, Ganguli, Mitter, Jah and Father Power.

BEHAR.

Death by Falling from Horse

BANIKPORE, April 19.

Mr. Bull, the District Engineer was thrown from his horse at Chapra yesterday and died without regaining consciousness.

bulletin" reports that Rai and Bisham-att, who were being tried at Patiala for publishing a book entitled "Khalsa Panth K" or "Truth about Khalsa Panth," which was considered to have injured the religious feelings of the Sikhs, were sentenced each to one year's imprisonment and on Saturday last. An appeal will be filed to the Chief Court, Patiala. The accused is said to be Arya Samajists.

Hindustan Bank Case, Daulat Rai's Dishonesty.

LAHORE, April 19.

The following is from the judgment of the Chief Court published to-day by the "Punjabee" in the Hindustan Bank balance sheet falsification appeals, in which Daulatrai, late Managing Director and Manager were sentenced to four and one years imprisonment.—By his act Daulat Rai caused wrongful immediate gain to himself and other shareholders to the extent of the enhanced dividend and so acted dishonestly. It is idle to argue as Mr. Kirpatrick does that the money was theirs and there could be no wrongful gain in their taking it. They and Daulat Rai were not private persons with no duty to their creditors. They and he were persons registered as a "limited" company and admittedly under legal obligation to take dividends only out of the profits and he was under a legal contract to observe the articles. Their property in bank apart from profits was not theirs to use as they liked."

BOMBAY.

Young Men and Public Affairs.

BOMBAY, April 19.

The Hon. Mr. Setalvad, who was entertained by the members of the Aryan Brotherhood to dinner last night, replying to the toast, advised the young men to devote some time to the service of the country. He said that he regretted that some of the younger men, University men, following various professions, unfortunately did not seem to be as keen in public affairs as the previous generation had been, and he hoped that, although they were greatly occupied in their professions, in which competition was getting very keen, they would remember that they owed something to their country and their people, and would devote some of their time to public affairs.

The Mail Steamer.

BOMBAY, April 19.

THE "Salsette," with the outward mails of the 3rd instant, is expected to arrive in Bombay at daybreak on Friday, the 23rd instant. The "Medina," with the homeward mails of the 27th ultimo, arrived in London on Saturday last.

Somaliland.

A Fight Between Friendlies and the Mullah.

BOMBAY, April 19.

The Aden correspondent of the "Times of India," writing by the last mail, refers as follows to fresh military operations started by the Dolbahanta Habr Yunis and Habr Talisala clans against the Mullah:—According to reports received this morning from the Somali Coast the Dolbahanta, Habr, Taljaala and Habr Yunis have attacked Jidali, which is about two days' march from Meit and is held by the Mullah's men and a severe engagement took place between them, resulting, it is said, in the defeat of the friendlies with a loss of over 200 killed and wounded. The Mullah's followers are also said to have captured a number of the Dolbahanta and Habr Yunis. The Mullah's men are reported to have lost about 100. I hear that the Mullah is making preparations for an advance against the Dolbahanta country.

Professor Ramamoorti Naidu ; the Indian Sandow.

PORBANDAR, April 19.

A grand benefit night was given yesterday by Professor Ramamurti in aid of the War Fund under the patronage of Major Hancock the Administrator of Porbandar. The pandal was overcrowded. Major and Mrs Hancock and other Europeans State Officers and Citizens were present. Major and Mrs Hancock were profusely garlanded after Professor Ramamurti finished his feats of strength. Major Hancock thanked him for his loyalty and sympathetic help to the War Fund. He also presented a handsome gold medal to the Professor and during his stay here he and his troupe were treated as guests.

Professor Ramamurti in reply thanked Major Hancock and wished every success to His Majesty our Gracious Emperor and the Allies. He also accepted the request to give another benefit night to the Panjarapole Fund to-day. He will leave to-morrow morning for Dhoraji by a special train. After staying fifteen days in Kathiawar he will proceed to Ahmedabad.

Telegraph Notice.

MADRAS, April 19.
Private Messages for "Buarah" are liable to delay.

The Governor's Nilgiri District Tour. Enthusiastic Welcome.

COONOR, April 20.

The tour of the Governor of Madras in the Nilgiris opened yesterday. Glorious weather marked the event. Lord and Lady Pentland left the Government House yesterday morning via Wellington for Kotagiri. The tour was accomplished in motor cars. Throughout the routes were lined with constables while large gatherings from different hills and valleys accorded a cordial welcome. The party consisted of the Military Secretary, the Private Secretary, the Superintendent of Police, the Collector of Nilgiris and the Revenue Divisional Officer. Kotagiri was reached at 11-30. There were three arches on the public roads bearing suitable inscriptions. Kotagiri is an important sanitarium. Its climate attracts visitors from all parts of India. Their Excellencies visited the Local Fund Hospital and motored up further three miles to Ros Roy Tea Estate which is approximately four hundred miles in acreage having a large number of labourers. After lunch Their Excellencies started for Hubathally, a Badaga village behind the Cordite Factory and about Arovanakadu Railway station. There is a population of nearly eight hundred Badagas in that village. The majority of them are cultivators while some of them having taken advantage of western education, are now employed in various capacities as clerks vaccinators, and school masters. The village is under the control of the Contonment authorities. One remarkable feature was that the residents had nothing in the shape of any grievance to express to the Governor. The headman of village is J. J. Bellie Gowder, District Board Member. In the heart of the village an oblong shaped pandal richly decorated was erected for the reception of Their Excellencies. At the entrance to the village there was an arch with golden letters "welcome". The road leading to pandal was decorated with flags. In front of the pandal there were inscriptions "God save His Most Gracious Majesty" below it was "God Bless Their Excellencies Lord and Lady Pentland." On the other side of the Pandal there was an inscription "God Bless Our Troops at the Front". On arrival Their Excellencies were received by J. J. Bellie Gowder and Parvati little daughter of Gowder attired in pink dress who presented Lady Pentland with a bouquet and Lord Pentland with a button hole. Lord Pentland inspected a company of Police constables who are doing duty at the Cordite Factory drawn near the pandal under Mr. Tottenham Assistant Superintendent.

The Governor in a short speech reminded them that they had a great responsible duty to perform and was pleased to hear they proved faithful to it. Their Excellencies visited different houses at Hoobathally. The first villager who greeted them was uncle of Bellie Gowder, aged 95 years who was the first village Monegar. Their Excellencies went into some of the houses making kind enquiries while Lady Pentland presented several Badaga children with flowers. Their Excellencies were shown the oldest houses said to be over two centuries old kept as historical memento where religious ceremonies are performed & also a new house built according to modern sanitary methods there being a marked difference to other Badaga huts which were low roofs, badly ventilated with three narrow rooms. Their Excellencies partook of tea and witnessed a Badaga "Kolattam." The whole village wore a festive appearance. The hill tribes mustered strong and were highly pleased with Their Excellencies visit. Time seemed to be flying off and as the shades of evening began to fall Their Excellencies took leave of the assembly. Prominent among those present were the General and Mrs. Humphreys, Colonel and Mrs. Babington, Major and Mrs. Sturrock, Messrs Walkere Coleridge and Ward, Mrs. and Miss Reynold, Mrs. Young, Bellie Gowder then garlanded their Excellencies and as the motor car climbed up to Ootacamund Government House a large number of spectators cheered them. The Governor of Madras recorded the following remarks in the visitors book of the Local Fund Hospital Kotagiri. "I am glad to have had an opportunity of visiting the hospital to-day and to find everything in good order."

Weather Report.

SIMLA, April 20.

A few light thundershowers occurred in south Peninsular. Elsewhere the weather has been dry.
FORECAST:—No great change.